

**PRAVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

**PROGRAM
POSLIJEDIPLOMSKOG DOKTORSKOG STUDIJA
IZ
MEĐUNARODNOG JAVNOG I
MEĐUNARODNOG PRIVATNOG PRAVA**

ZAGREB, SVIBANJ, 2005.

PROGRAM POSLIJEDIPLOMSKOG DOKTORSKOG STUDIJA IZ MEĐUNARODNOG JAVNOG I MEĐUNARODNOG PRIVATNOG PRAVA

I.1. UVOD

Studij se ustrojava kako bi se diplomiranim pravnicima olakšalo uključivanje u znanstveni rad i stjecanje doktorata znanosti iz područja međunarodnog javnog prava i međunarodnog privatnog prava. Iz dosadašnjih iskustva u hrvatskoj znanosti međunarodnog javnog prava i međunarodnog privatnog prava prava vidljivo je da je najveći broj znanstvenika na tom području stekao znanstveni stupanj magistra prava na Poslijediplomskom znanstvenom studiju iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nadalje, većina današnjih nastavnika tih predmeta u Hrvatskoj diplomirali su na tom studiju ili doktorirali na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. To pokazuje da je za stjecanje doktorata znanosti prijeko potrebno ustrojiti poslijediplomski doktorski studij i time poticati stjecanje doktorata znanosti na pravnim područjima u kojima je malo doktora znanosti.

Nesumnjiva je potreba za znanstvenim istraživanjima kako iz područja međunarodnog javnog prava, tako i iz područja međunarodnog privatnog prava. Naime, osamostaljenjem Republike Hrvatske, započinjanjem procesa uključivanja u europske integracije izuzetno je porasla potreba za stručnjacima iz područja međunarodnog javnog prava. Razvitkom gospodarskih odnosa i metoda poslovanja, posebno onih koja uključuju poslovanje na stranim tržištima i općenito sve učestaliji nastanak situacija s prekograničnim (međunarodnim) obilježjem zbog slobode kretanja ljudi, roba i usluga, kao i ulazak u razdoblje prilagodbe hrvatskog prava europskom pravu, raste i potreba za stručnjacima koji raspolažu specijalističkim znanjem iz područja međunarodnog privatnog prava.

Navedene okolnosti zahtijevaju da se i međunarodno javno pravo i međunarodno privatno pravo sustavno znanstveno istražuju. Na taj način stvara se znanstveni okvir utemeljen na poredbenopravnim istraživanjima koji predstavlja podlogu za odgovor na složene, ponekad vrlo suptilne, izazove s kojima se Republika Hrvatska, kao subjekt međunarodnog prava i međunarodnih odnosa, suočava na međunarodnom planu. U području međunarodnog privatnog prava time se proširuju znanstvene spoznaje neophodne za stručne, ali znanstveno utemeljene, odgovore potrebne za uređivanje sve raznolikijih privatnopravnih odnosa s prekograničnim (međunarodnim) obilježjem, kako na razini određivanja mjerodavnog prava, tako i na procesnopravnoj razini.

Za znanstvena istraživanja iz područja međunarodnog javnog prava i međunarodnog privatnog prava potrebna su prethodna stručna specijalistička znanja iz ovih pravnih područja. Niti u jednom niti u drugom pravnom području nije moguće odvojiti teoriju od prakse. U tom smislu se specijalistički i doktorski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava nadovezuju jedan na drugi a program doktorskog studija je logična nadgradnja programa specijalističkog studija.

Nositelj Studija ima izuzetno iskustvo na tom području, jer od 1962. izvodi poslijediplomski znanstveni magistarski studij iz međunarodnog javnog i privatnog prava. Taj studij je bio prvi studij te vrste u bivšoj državi i smatrao se vodećim studijem na tom području. Nemali broj od studenata koji su završili taj poslijediplomski studij kasnije su stekli znanstveni stupanj doktora znanosti i sada su priznati znanstvenici koji djeluju na fakultetima i institutima, ali i u pravnoj praksi, u zemlji i u inozemstvu.

Studij čiji se program predlaže temelji se na produbljavanju znanja iz područja međunarodnog prava i međunarodnog privatnog prava i sveobuhvatnoj teorijskoj analizi. Njegov je cilj da se studente koji poznaju praksu uvedu i potaknu na znanstveno istraživanje na tom području, da im se omogući stjecanje doktorata i da ih se osposobi za daljnji individualni znanstveni razvoj.

Polaznici studija su studenti koji su upisali Poslijediplomski doktorski studij i oni koji su diplomirali na Poslijediplomskom stručnom studiju iz međunarodnog prava i međunarodnog privatnog prava, ako za to ispune potrebne uvjete, s time da im se priznaju položeni ispiti na specijalističkom studiju. Na taj način se omogućuje pravnim stručnjacima da specijalistička stručna znanja i znanstvene spoznaje stečene na tom studiju iskoriste za daljnje znanstveno izučavanje tih područja prava, nastavljajući znanstveno usavršavanje na poslijediplomskom doktorskom studiju.

U tradiciji je Studija suradnja s uglednim inozemnim profesorima iz disciplina obuhvaćenih programom Studija.

Zahvaljujući ECTS sustavu Studij je otvoren za pristup i uključivanje studenata u različite *joint study* programe, a isto tako je moguće uključiti pojedine njegove dijelove u *joint* programe drugih poslijediplomskih pravnih studija.

Studij je otvoren za upis inozemnih studenata koji su stekli odgovarajuće akademske nazive na diplomskoj razini.

Vrijednost ovog Studija je u njegovoj sveobuhvatnosti međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava, znanstvenom pristupu i usmjerenju prema znanstvenim istraživanjima. Njime se pravnim stručnjacima omogućuje uvid u praktična i teorijska pitanja svih područja međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava, stjecanje produbljenih znanja, usmjeravanje prema znanstvenom proučavanju i znanstvenoistraživačkom radu, stjecanje doktorata i daljnje bavljenje znanstvenim radom u područjima međunarodnog javnog prava i međunarodnog privatnog prava.

I.2. OPĆI DIO

Naziv studija jest Poslijediplomski doktorski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava.

Nositelj studija je Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu koji ga i izvodi.

Studij traje tri godine s time da su četiri semestra nastavna semestra, a dva, četvrti i šesti semestar, namijenjeni su polaganju zaostalih ispita, pisanju seminarskih i znanstvenih radova, znanstvenom istraživanju iz područja disertacije, radu s mentorom i pisanju doktorske disertacije.

Na Studij se mogu upisati diplomirani pravnici, odnosno budući magistri prava, koji su tijekom studija na ispitima i iz diplomskog rada postigli najmanje prosječnu ocjenu 3,5 i vladaju s dva svjetska jezika..

Diplomirani pravnici, odnosno budući magistri prava koji su na nekom pravnom fakultetu diplomirali na Poslijediplomskom specijalističkom studiju iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava, na njemu iz položenih ispita postigli najmanje prosječnu ocjenu 3,5, ispunjavaju ranije spomenuti uvjet znanja dva svjetska jezika i objavili najmanje jedan rad koji se po ocjeni imenovanog povjerenstva nastavnika Studija smatra znanstvenim radom, pod uvjetom da taj rad nije dio završnog rada na specijalističkom ili ranijem poslijediplomskom magistarskom studiju, odnosno dio ocijenjenog seminarskog rada, mogu se upisati u treću godinu Studija. Pritom se smatra da su ispunjene nastavne i druge obveze iz prve dvije godine Studija.

U treću godinu Studija mogu se upisati i studenti koji su ispunili sve uvjete studija (položeni svi ispiti, ocijenjeni seminarski radovi) na specijalističkom poslijediplomskom studiju iz međunarodnog javnog prava i međunarodnog privatnog prava, a nisu napisali ni obranili završni rad, pod uvjetom da su na prethodnom Studiju postigli najmanje prosječnu ocjenu 3,5, da poznaju dva strana jezika, da su objavili najmanje dva rada koji se po ocjeni imenovanog povjerenstva nastavnika Studija smatraju znanstvenim radom, od kojih nijedan nije dio završnog rada na specijalističkom ili ranijem poslijediplomskom magistarskom studiju, odnosno dio ocijenjenog seminarskog rada.

U treću godinu Studija mogu se upisati i studenti koji su diplomirali na Poslijediplomskom znanstvenom studiju iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava na nekom pravnom fakultetu, da poznaju dva svjetska jezika, da su objavili najmanje dva rada koji se po ocjeni imenovanog povjerenstva nastavnika Studija smatraju znanstvenim radom, od kojih nijedan nije dio magistarskog rada. Pritom nisu dužni polagati ispite niti ispunjavati druge nastavne obveze iz prve dvije godine Studija.

Završetkom Studija stječe se doktorat znanosti.

Stjecanjem doktorata znanosti diplomirani pravnici mogu obavljati sve poslove u pravničkoj struci i u znanstvenim institucijama za koje se traži doktorat znanosti te sudjelovati u znanstvenim projektima i drugim znanstvenim istraživanjima za koje je to postavljeno kao uvjet sudjelovanja.

I.3. OPIS PROGRAMA

Doktorski studij organiziran je na način da polaznici koji su zaposleni s punim radnim vremenom u različitim ustanovama, tvrtkama, pravosuđu i sl. mogu uredno ispunjavati studentske obaveze i zaraditi predviđeni broj ECTS bodova.

Na Studiju nastava se održava prema sljedećem nastavnom planu.

Prema nastavnom programu Studija u prvom i drugom semestru Studija polaznici upisuju po četiri obvezna predmeta, jedan izborni predmet i obvezni su u svakom semestru izraditi po jedan seminarski rad iz jednog od kolegija koji se izvodi u odnosnom semestru, a prema vlastitom izboru. Svaki kolegij izvodi se ukupno 18 sati te vrijedi 5 ECTS bodova. Izrađeni i pozitivno ocijenjen seminarski rad vrijedi 5 ECTS bodova. Ukupno u jednom semestru stječe se 30 ECTS bodova.

U trećem semestru studija polaznici upisuju šest predmeta, i to četiri obvezna predmeta i dva izborna predmeta. Svaki kolegij izvodi se ukupno 15 sati te vrijedi 5 ECTS bodova. Ukupno u trećem semestru stječe se 30 ECTS bodova.

U četvrtom semestru studenti polažu zaostale ispite iz prva tri semestra, pišu seminarske radove te pišu i objavljuju, ako to već nisu ranije učinili, dva znanstvena rada kao uvjet za daljnji studij. Za svaki od objavljenih radova stječe se 15 ECTS bodova, tj. ukupno 30 ECTS bodova.

U petom semestru studenti upisuju po 4 izborna predmeta, a njihov odobir čine u dogovoru s mentorom za izradu doktorske disertacije. Svaki predmet nosi 7,5 ECTS bodova. Ukupno se u semestru stječe 30 ECTS bodova.

Nastava se u petom semestru izvodi u obliku predavanja, ako se na jedan od predmeta prijavi najmanje 10 studenata. Za manji broj studenata nastava se izvodi u obliku individualnih predavanja, konzultacija i mentorskog rada.

U šestom semestru studenti polažu zaostale ispite iz predmeta petog semestra, znanstveno istražuju područje teme doktorske disertacije, rade s mentorom i pišu doktorsku disertaciju.

Za pozitivno ocijenjenu i obranjenu doktorsku disertaciju student stječe 30 ECTS bodova.

Ukupno se tijekom Studija stječe 180 ECTS bodova.

Sadržaj studija:

I. semestar

- Obvezni sadržaji

1. Međunarodno javno pravo - izvori, subjekti (5 ECTS bodova)
2. Međunarodno privatno pravo – opći dio (5 ECTS bodova)
3. Povijest međunarodnog prava (5 ECTS bodova)
4. Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio (5 ECTS bodova)

- Izborni sadržaji

a) Izborni predmeti

1. Međunarodne organizacije (5 ECTS bodova)
 2. Međunarodna zaštita kulturnih dobara (5 ECTS bodova)
- b) Seminarski rad - javna prezentacija (5 ECTS bodova)

II. semestar

- Obvezni sadržaji

1. Međunarodno javno pravo – objekti, UN (5 ECTS bodova)
2. Međunarodno privatno pravo – posebni dio (5 ECTS bodova)
3. Međunarodno pravo mora (5 ECTS bodova)
4. Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio (5 ECTS bodova)

- Izborni sadržaji

a) Izborni predmeti

1. Zaštita morskog okoliša (5 ECTS bodova)
 2. Osobni statut pravnih osoba (5 ECTS bodova)
- b) Seminarski rad – javna prezentacija (5 ECTS bodova)

III. semestar

- Obvezni sadržaji

1. Međunarodno javno pravo – mirno rješavanje sporova, pravo oružanih sukoba (5 ECTS)
2. Međunarodno građansko procesno pravo (5 ECTS bodova)
3. Svjetski i europski sustav zaštite prava čovjeka (5 ECTS bodova)
4. Međunarodni odnosi (5 ECTS bodova)
5. Europsko međunarodno građansko procesno pravo (5 ECTS bodova)

- Izborni sadržaji

a) Izborni predmeti

1. Diplomatsko i konzularno pravo (5 ECTS bodova)
2. Međunarodna trgovačka arbitraža (5 ECTS bodova)

IV. semestar

Studenti u ovom semestru polažu zaostale ispite i pišu i objavljuju znanstvene radove. Za svaki od objavljenih radova stječe se 15 ECTS bodova.

V. semestar

- Izborni sadržaji (student upisuje 4 izborna predmeta)

1. Subjektivitet u međunarodnom pravu (7,5 ECTS bodova)
2. Pravo međunarodnih ugovora (7,5 ECTS bodova)
3. Mirno rješavanje međunarodnih sporova (7,5 ECTS bodova)
4. Međunarodnopravna odgovornost država (7,5 ECTS bodova)
5. Provođenje međunarodnog prava (7,5 ECTS bodova)
6. Doktrina pravednog rata u međunarodnom pravu (7,5 ECTS bodova)
7. Rimski temelji međunarodnog prava (7,5 ECTS bodova)
8. Osobni statut fizičkih i pravnih osoba (7,5 ECTS bodova)
9. Obiteljsko međunarodno privatno i procesno pravo (7,5 ECTS bodova)
10. Stvarni statut (7,5 ECTS bodova)
11. Ugovorni statut (7,5 ECTS bodova)
12. Deliktini statut (7,5 ECTS bodova)
13. Haaške konvencije o mjerodavnom pravu (7,5 ECTS bodova)
14. Haaške konvencije o sudskom postupku (7,5 ECTS bodova)
15. Međunarodna nadležnost i postupak u europskom sekundarnom pravu (7,5 ECTS bodova)
16. Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka i stranih pravorijeka (7,5 ECTS bodova)
17. Zaštita ljudskih prava u međunarodnom privatnom pravu (7,5 ECTS bodova)

VI. semestar

U šestom semestru studenti polažu zaostale ispite iz predmeta petog semestra, znanstveno istražuju područje teme doktorske disertacije, rade s mentorom i izrađuju i brane prijedlog doktorske disertacije.

U prilogu se dostavlja nastavni plan i program svakog kolegija, uz naznaku imena voditelja kolegija, nastavnika na kolegiju, potrebne literature za izučavanje i polaganje ispita.

Studij ima sljedeću strukturu.

Nastava se izvodi u prvom, drugom, trećem i petom semestru studija. U svim se semestrima održavaju konzultacije studenata s nastavnicima. Ako neki izborni predmet upiše manje od 10 studenata ili nastavu pohađa manje od tog broja studenata, umjesto predavanja sa studentima se održava samo konzultacijski oblik nastave.

Studenti su dužni iz upisanih i odslušanih predmeta u prvoj godini Studija izraditi dva seminarska rada i to jedan iz područja kolegija koji pokrivaju međunarodno pravo i jedan iz područja kolegija koji pokrivaju međunarodno privatno pravo. Za svaki pozitivno ocijenjeni seminarski rad student stječe 5 ECTS bodova.

Svi ispiti se polažu kao usmeni, a uredno pohađanje nastave se ovjerava u indeksu.

Izrada seminarskog rada i njegova pozitivna ocjena uvjet su za polaganje ispita iz tog predmeta.

Uvjet za upis studenata u viši semestar Studija jest da su prethodni semestri upisani, odslušani i testirani. Za upis u peti semestar studija uvjet je da je student položio sve ispite iz prve dvije godine Studija i objavio dva rada u kome nije sadržan dio nijednog seminarskog rada, a koje radove imenovano povjerenstvo nastavnika Studija ocijeni znanstvenim.

Uvjet za upis u peti semestar Studija jest da je student ostvario 120 ECTS bodova iz prve dvije godine studija.

U dogovoru s mentorom doktorske disertacije doktorand može izabrati izborne predmete s drugih doktorskih studija pravnih znanosti u Hrvatskoj i inozemstvu.

Studentu koji prekine studij može se na njegov obrazloženi pisani zahtjev, ako je Studij prekinuo iz opravdanih razloga, odobriti nastavak studija. Nastavak Studija odobrava voditelj Studija. Polaznik upisuje predmete, pohađa nastavu i polaže ispite po programu koji je na snazi u vrijeme održavanja nastave i polaganja ispita.

Studentu koji je apsolvirao na Studiju, ali ga nije završio, izdaje se na njegov zahtjev potvrda o apsolviranju dijela studijskog programa kao dijela cijelo-životnog obrazovanja, ako je uredno pohađao najmanje dvije trećine ukupne nastave iz predmeta koje je upisao. U potvrdu se unose podaci o odslušanim i položenim ispitima s njihovom ocjenom, ocijenjenim seminarskim radovima i postignuti broj ECTS bodova.

ECTS bodovi stječu se polaganjem ispita, pozitivnom ocjenom seminarskog rada, odnosno uspješnom obranom završnog rada.

Nakon što na Studiju upiše peti semestar, student može podnijeti zahtjev da mu se odobri tema doktorske disertacije. Pisani zahtjev za odobrenje teme disertacije sadrži temu, njezin sadržaj i obrazloženje teme. Prijedlog doktorske disertacije student brani pred vijećem nastavnika Studija koje nakon uspješne obrane prijedloga odobrava temu doktorske disertacije. Uz odobrenje teme studentu se određuje i mentor. Pozitivno ocijenjenu doktorsku disertaciju student brani pred povjerenstvom sastavljenim od nastavnika na Studiju.

Studij završava obranom pozitivno ocijenjene doktorske disertacije.

Studij može trajati najviše šest godina računajući od dana početka nastave u prvom semestru Studija koji je student upisao. Studentima koji se upišu na Studij nakon završetka Poslijediplomskog specijalističkog studija iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava i Poslijediplomskog studija iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava u vrijeme trajanja studija uračunava se vrijeme trajanja tih studija od početka nastave u petom semestru Studija. Na obrazloženi pisani zahtjev studentu se iz opravdanih razloga može odobriti produljenje trajanja Studija.

I.4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

Studij se izvodi u prostorijama Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Osim prostorija, uobičajenih nastavnih pomagala za demonstraciju studentima i stručne te znanstvene pravne književnosti kao i izvora za proučavanje sudske i poslovne prakse nisu potrebna nikakva druga nastavna pomagala. Pravni fakultet raspolaže potrebnim nastavnim pomagalima i velikom bibliotekom a ima pristup u relevantne elektronske baze podataka.

Na Studiju će nastavu održavati ovi nastavnici:

Akademik dr. sc. Vladimir Ibler,
Prof. dr. sc. Krešimir Sajko
Prof. dr. sc. Božidar Bakotić
Prof. dr. sc. Budislav Vukas
Prof. dr. sc. Radovan Vukadinović
Prof. dr. sc. Maja Seršić
Prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić,
Prof. dr. sc. Vilim Bouček,
Doc. dr. sc. Davorin Lapaš,
Doc. dr. sc. Marko Petrak.

Nastavnici na Studiju potencijalni su mentori za izradu završnog rada.

Optimalni broj studenata je 30, ali se s obzirom na prirodu materije, nastavne metode i broj nastavnika Studij može održati i s većim brojem studenata.

Procjenjuje se da će troškovi Studija po studentu iznositi 5.500,- kuna po semestru.

Kvaliteta i uspješnost izvedbe studijskog programa prati se redovitim evidencijama održane nastave, pohađanja nastave i položenih ispita, seminarskih i završnih radova, te anonimnim anketama polaznika nakon odslušanog semestra o uspješnosti Studija.

Poslijediplomski doktorski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Tablica kratice: ECTS = kredit prema European Credit Transfer System; O = obvezni sadržaj; I = izborni sadržaj
NS = nastavni sati

Broj	Predmet	ECTS	O/I	NS	Voditelji:	Nastavnici
Prvi semestar						
Od ponuđenih 30 ECTS kredita, studenti upisuju najmanje 25 ECTS kredita. S drugih studija mogu prenijeti najviše 5 ECTS kredita, a uz dopuštenje Vijeća poslijediplomskog studija i više.						
1.1.	Međunarodno javno pravo – izvori, subjekti	5	O	15	Bakotić, Vukas, Seršić	Lapaš
1.2.	Međunarodno privatno pravo – opći dio	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
1.3.	Povijest međunarodnog prava	5	O	15	Lapaš, Petrak	
1.4.	Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
1.5.	Međunarodne organizacije	5	I	15	Bakotić, Lapaš	
1.6.	Međunarodna zaštita kulturnih dobara	5	I	15	Sajko	
1.7.	Seminarski rad - javna prezentacija	5	I		Predmetni nastavnik	
Drugi semestar						
Od ponuđenih 30 ECTS kredita, studenti upisuju najmanje 25 ECTS kredita. S drugih studija mogu prenijeti najviše 5 ECTS kredita, a uz dopuštenje Vijeća poslijediplomskog studija i više.						
2.1.	Međunarodno javno pravo – objekti, UN	5	O	15	Bakotić, Vukas, Seršić	Lapaš
2.2.	Međunarodno privatno pravo - posebni dio	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
2.3.	Međunarodno pravo mora	5	O	15	Ibler, Vukas, Seršić	
2.4.	Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
2.5.	Međunarodnopravna zaštita morskog okoliša	5	I	15	Seršić	
2.6.	Osobni statut pravnih osoba	5	I	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
2.7.	Seminarski rad - javna prezentacija	5	I		Predmetni nastavnik	
Treći semestar						
Od ponuđenih 30 ECTS kredita, studenti upisuju najmanje 25 ECTS kredita. S drugih studija mogu prenijeti najviše 5 ECTS kredita, a uz dopuštenje Vijeća poslijediplomskog studija i više.						
3.1.	Međunarodno javno pravo - mirno rješavanje sporova, pravo oružanih sukoba	5	O	15	Bakotić, Vukas, Seršić	Lapaš
3.2.	Međunarodno građansko procesno pravo	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
3.3.	Svjetski i europski sustav zaštite prava čovjeka	5	O	15	Vukas, Vajić	
3.4.	Međunarodno odnosi	5	O	15	Vukadinović	
3.5.	Europsko međunarodno građansko procesno pravo	5	O	15	Sajko, Sikirić, Bouček	
3.6.	Diplomatsko i konzularno pravo	5	I	15	Bakotić, Seršić, Lapaš	
3.7.	Međunarodna trgovačka arbitraža	5	I	15	Sajko, Sikirić, Bouček	

Broj	Predmet	ECTS	O/I		Voditelji:	Nastavnici
Četvrti semestar						
Studenti upisuju obavezno svih 30 ECTS kredita.						
4.1.	Znanstveno istraživanje i pisanje znanstvenog rada	15	O		Predmetni nastavnik	
4.2.	Znanstveno istraživanje i pisanje znanstvenog rada	15	O		Predmetni nastavnik	
Peti semestar						
Uvjet za upis u peti semestar je 120 ECTS kredita. Studenti upisuju 30 ECTS kredita.						
5.1.	Rimski temelji međunarodnog prava	7,5	I	22,5	Petrak, Lapaš	
5.2.	Subjektivitet u međunarodnom pravu	7,5	I	22,5	Lapaš	
5.3.	Pravo međunarodnih ugovora	7,5	I	22,5	Vukas, Seršić, Lapaš	
5.4.	Mirno rješavanje međunarodnih sporova	7,5	I	22,5	Vukas	
5.5.	Međunarodnopravna odgovornost država	7,5	I	22,5	Seršić	
5.6.	Provođenje međunarodnog prava	7,5	I	22,5	Lapaš	
5.7.	Doktrina pravednog rata u međunarodnom pravu	7,5	I	22,5	Lapaš, Petrak	
5.8.	Javni poredak u međunarodnom privatnom i međunarodnom procesnom pravu	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.9.	Osobni statut	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.10.	Obiteljsko međunarodno privatno i međunarodno procesno pravo	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.11.	Stvarni statut	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.12.	Ugovorni statut	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.13.	Deliktни statut	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.14.	Haaške konvencije o mjerodavnom pravu i zaštiti obitelji i djece	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.15.	Haaške konvencije o sudskom postupku	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.16.	Međunarodna nadležnost i procesne situacije s EU obilježjem	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.17.	Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka i stranih pravorijeka	7,5	I	22,5	Sajko, Sikirić, Bouček	
5.18.	Zaštita ljudskih prava u međunarodnom privatnom pravu	7,5	I	22,5	Bouček	
Šesti semestar						
6.1.	Znanstveno istraživanje, rad s mentorom, izrada i obrana prijedloga doktorske disertacije	30	O		Mentor	

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Prvi semestar

Doktorski studij

Obvezni predmet

1.1. MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO – IZVORI, SUBJEKTI

voditelji: Prof. dr. sc. Božidar Bakotić, prof. dr. sc. Budislav Vukas,

prof. dr. sc. Maja Seršić

nastavnik: Doc. dr. sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvodna i opća pitanja: Definicija i pojam međunarodnog prava. Podjele međunarodnog prava. Pravna priroda međunarodnog prava. Odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava. Povijest. Razvoj znanosti.
2. Izvori međunarodnog prava: Običajno pravo. Ugovorno pravo. Pravna načela priznata od civiliziranih naroda. Pomoćna sredstva: sudske rješidbe i doktrina. Ostali mogući izvori. Kodifikacija.
3. Subjekti međunarodnog prava: Opći pogledi. Država: postanak i prestanak, priznanje države i vlade, temeljna prava država, složene države. Odnosi ovisnosti. Ustanici i oslobodilački pokreti. Područja s posebnim položajem. Trajna neutralnost.
4. Čovjek (pojedinaac) u međunarodnom pravu: Državljeni i stranci. Međunarodnopravna zaštita čovjeka. Manjine. Kaznena odgovornost pojedinca. Objekti međunarodnog prava: Državno područje. Granice. Međunarodne rijeke. More, morsko dno i podzemlje. Zračni prostor. Svemir. Stjecanje područja. Sukcesija država. Međudržavne služnosti.
5. Organi međunarodnih odnosa: Opći pregled. Državni poglavar, predsjednik vlade, vlada, ministar vanjskih poslova. Diplomatski zastupnici. Konzuli. Međunarodni službenici.
6. Pravne činjenice međunarodnog prava: Međunarodnopravni poslovi općenito. Jednostrani pravni poslovi. Međunarodni ugovori: pojam i vrste, nastanak, prestanak, djelovanje. Međunarodni delikti.

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Nastavom predmeta Međunarodno javno pravo – izvori, subjekti - studenti, uz ostalo, stječu znanja o sustavu izvora međunarodnog prava te o položaju i ulozi države, ali i drugih međunarodnopravnih subjekata u suvremenoj međunarodnoj zajednici kao i u procesima integracije izrazito prisutnima u nekim dijelovima te zajednice. Uz to, stječu se i temeljna znanja o međunarodnoj zajednici i njezinu pravnom uređenju te o odnosu međunarodnog prava s unutrašnjim pravnim porecima država.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Andrassy, J./Bakotić, B./

Vukas, B. *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 1995. ili 1998. (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Andrassy, J.

Međunarodno pravo, Zagreb, 1990. (od § 38 do kraja; tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Degan, V. Đ.

Sources of International Law, The Hague, 1997.

Jedan od ponuđenih stranih udžbenika – dio koji se odnosi na sadržaj navedenog predmeta:

Jennings, R./Watts, A. (ur.) *Oppenheim's International Law*, 9. izd., London, 1996.

Cassese, A.

International Law, 2. izd., New York, 2005.

Evans, M. D.

International Law, Oxford, 2003.

Shaw, M. N.

International Law, 5. izd., Cambridge, 2003.

Combacau, J./Sur, S.

Droit international public, Pariz, 2004.

Daillier, P./Pellet, A.

Droit international public, Pariz, 2002.

Dupuy, P.-M.

Droit international public, 7. izd., Pariz, 2004.

Ruzié, D.

Droit international public, Pariz, 2003.

Doehring, K.

Völkerrecht, 2. izd., Heidelberg, 2003.

Ipsen, K.

Völkerrecht, München, 5. izd., 2004.

Vitzthum, W. Graf

Völkerrecht, 3. izd., Berlin, 2004.

- Neuhold, H. Hummer/
W., Schreuer, C. (ur.) *Österreichische Handbuch des Völkerrechts*, Beč, 2004.
- Diez de Velasco
Vallejo, M. *Instituciones de Derecho Internacional Público*, 14. izd.,
Madrid, 2003.
- Pastor Ridruejo, J. A. *Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones
Internacionales*, 9. izd, Madrid, 2003.
- Treves, T. *Diritto Internazionale-Problemi Fondamentali*, Milano, 2004.
- Conforti, B. *Diritto Internazionale*, Napulj, 2004.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Andrassy, J. *Pravo međunarodnih organizacija* (skripta), 1967.
- Degan, V.Đ. *Međunarodno pravo*, Rijeka, 2000.
- Ibler, V. *Rječnik međunarodnog prava*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B.(ur.) *Međunarodni ugovori – sklapanje i primjena*, Zagreb, 1997.
- Lapaš, D./Šošić, T. M. (ur.) *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata*, 3. izd.,
Zagreb, 2005.
- Povelja Ujedinjenih naroda, *Narodne novine – međunarodni ugovori*, br. 15, 1993.
- Bakotić, B. (ur.) *Ženevske konvencije za zaštitu žrtava rata s Dopunskim
protokolima*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B./Galli, T. (ur.) *Izbor međunarodnih ugovora o vođenju neprijateljstava*,
Zagreb, 2001.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Prvi semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet**

1.2. MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO – OPĆI DIO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pojam, ime i predmet međunarodnog privatnog prava
2. Povijesni razvitak međunarodnog privatnog prava
3. Izvori međunarodnog privatnog prava
 - 3.1. Izvori hrvatskog međunarodnog privatnog prava
 - 3.2. Izvori europskog međunarodnog privatnog prava
4. Kolizijskoppravna metoda
 - 4.1. Kolizijsko pravilo
 - 4.1.1. Pojam kolizijskog pravila
 - 4.1.2. Struktura kolizijskog pravila
 - 4.1.3. Vrste kolizijskih pravila
 - 4.2. Najvažnije poveznice
 - 4.3. Kvalifikacija
 - 4.4. Uzvrat i upućivanje dalje
 - 4.5. Prijevarno zaobilaženje prava
 - 4.6. Prethodno pitanje
 - 4.7. Prilagođavanje
 - 4.8. Primjena stranoga prava
 - 4.9. Utjecaj promjene prava na primjenu mjerodavnog prava
 - 4.10. Javni poredak – zaštita osnovnih pravnih načela domaćeg i europskog prava
5. Ostale metode
 - 5.1. Pravila neposredne primjene
 - 5.2. Posebna materijalna pravila

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta Međunarodno privatno pravo studenti stječu opća i posebna znanja o uređivanju privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem. Predmet je usko povezan s mnogim drugim pravnim disciplinama. Iz tih razloga, sistematsko izučavanje materije Međunarodnog privatnog prava znatno doprinosi sveobuhvatnosti pravnog obrazovanja.

U okviru ovog kolegija izučavaju se opća pitanja o uređivanju privatnopravnih situacija s prekograničnim/međunarodnim obilježjem tako da se studente upoznaje pored ostalog sa slijedećim materijama: pojam, metode i zadaće međunarodnog privatnog prava, povijesni razvoj mpp, izvori prava, pojedinosti o kolizijskopravnoj metodi, kvalifikacija, primjena stranog prava, javni poredak. Na taj način prenosi se na studente - kroz predavanja, diskusije, izradu seminarskih radova i njihovu prezentaciju - opće znanja o navedenom predmetu.

Međunarodno privatno pravo je povezano sa svim granama privatnog prava (Građansko pravo, Trgovačko pravo, dio Pomorskog i Radnog prava, Pravo intelektualnog vlasništva), jer se na osnovi njegovih pravila uređuju sve privatnopravne situacije s međunarodnim obilježjem. U modernom vremenu, jer postoji veliki i često nesmetani i intezivni međunarodni protok ljudi i kapitala, međunarodno privatnopravno obilježene situacije uređuju se najčešće metodama međunarodnog privatnog prava.

U okviru Studija ovaj predmet je usko povezan s obveznim predmetima Međunarodno privatno pravo – posebni dio, Međunarodno građansko procesno pravo, Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio, Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio, Europsko međunarodno građansko procesno pravo, s izbornim predmetima specijalističkog studija i doktorskog studija koji se predaju u prva tri semestra, te sa svim izbornim predmetima petog semestra doktorskog studija navedenim pod 5.10 do 5.18 u programu doktorskog studija. Prema tome, poznavanje općeg dijela materije međunarodnog privatnog prava temelj je za uspješno pohađanje kako specijalističkog, tako i doktorskog poslijediplomskog studija.

Poznavanje općeg dijela materije međunarodnog privatnog prava nedvojbeno doprinosi cjelovitom obrazovanju studenata. Važnost tog predmeta postaje to veća što više se intenziviraju odnosi sa svijetom općenito i posebno s Europskom Unijom. Opća i posebna znanja stečena iz ovog predmeta omogućuju, u okviru poslijediplomskog studija, odabir izbornih predmeta u kojima se produbljeno proučavaju posebna pitanja.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita (izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005.

- von Bar, C. Internationales Privatrecht, II Band, Besonderer Teil, München, 1991.
- von Bar, C./
Mankowski, P. Internationales Privatrecht, I Band, Allgemeine Lehren, München, 2003.
- Batiffol, H./
Lagarde, P. Droit international privé, Tome I, 8. éd., Paris, 1993 ; Tome II, 7 éd., Paris, 1983.
- Collins et al. (Eds.) Dicey and Morris on The Conflict of Laws, 13th ed., Vol. I/II, London, 2000.
- Kropholler, J. Internationales Privatrecht, 5. Aufl., Tübingen, 2004.
- Pocar, F. Il nuovo diritto internazionale private italiano, 2 ed., Milano, 2002.
- Siehr, K. Internationales Privatrecht – deutsches und europäisches Kollisionsrecht, Heidelberg, 2001.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Audit, B. Droit international privé, 3. éd., Pariz, 2000.
- Ballarino, T./
Bonomi, A. Diritto internazionale privato, 3 ed., Padova, 1999.
- Geč-Korošec, M. Mednarodno zasebno pravo, 2. izd., Maribor, 2002.
- Kegel, G./
Schurig, K. Internationales Privatrecht, 8. Aufl., München, 2000.
- Loussouarn, Y.
Bourel, P. Droit international privé, 7. éd., Paris, 2001.
- Mayer, P. Droit international privé, 6 éd., Paris, 1998.
- North, P.M./
Fawcett, J.J. (Eds.) Cheshire and North's Private International Law, 13th ed., London, 2004.
- Picone, P./
Focarelli, C. Codice del diritto internazionale private, Napulj, 1996.
- Siehr, K. Das Internationale Privatrecht der Schweiz, Zürich, 2002.
- Schwimann, M. Internationales Privatrecht einschließlich Europarecht, 3. Aufl., Wien, 2001.

Varady, T./
Bordaš, B. Međunarodno privatno pravo, 4. izd., Novi Sad, 2001.

von Hoffman, B. Internationales Privatrecht, 6. Aufl., München, 2000.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Prvi semestar

Doktorski studij

Obvezni predmet

1.3. POVIJEST MEĐUNARODNOG PRAVA

voditelji: Doc. dr. sc. Davorin Lapaš, doc. dr. sc. Marko Petrak

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Razvoj pojma i definicije međunarodnog prava
 - 1.1. Podjele međunarodnog prava
 - 1.2. Pravna priroda međunarodnog prava
 - 1.3. Odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava
2. Povijesni razvoj međunarodnog prava
 - 2.1. Antika
 - 2.2. Srednji vijek
 - 2.3. Novi vijek
 - 2.4. Najnovije doba
3. Razvoj doktrine međunarodnog prava
 - 3.1. Antika
 - 3.2. Srednji vijek
 - 3.3. Novi vijek
 - 3.4. Najnovije doba
4. Najnovije tendencije u razvoju međunarodnog prava

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta Povijest međunarodnog prava jest prije svega pružiti studentima Poslijediplomskog studija uvid u temelje, kao i u povijesni razvoj međunarodnopravnog poretka te im omogućiti da steknu osnovna teorijska znanja o međunarodnoj zajednici i njezinom pravnom uređenju. Također, posebna pažnja u izvođenju predmeta posvetit će se i povijesnom razvoju znanosti međunarodnog prava, izučavanju različitih pravnih škola unutar međunarodnopravne doktrine, kao i radova najznačajnijih pisaca s područja teorije međunarodnog prava.

Uz to, predmet Povijest međunarodnog prava zamišljen je i da produbi znanja stečena proučavanjem općega dijela međunarodnog prava na dodiplomskom studiju te time studentima omogući potpunije razumijevanje kako drugih, posebnih grana međunarodnoga prava i njihov odnos s međunarodnopravnim sustavom kao cjelinom, tako i odnos međunarodnoga prava s nacionalnim pravnim porecima država.

Konačno, u okviru toga predmeta obrađivale bi se i najnovije tendencije u razvoju međunarodnog prava, posebice najnoviji radovi Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno pravo, kao i Instituta za međunarodno pravo (Institut de Droit international), kao i radovi Udruge za međunarodno pravo (International Law Association – ILA) čime bi se studentima omogućio i uvid u budući razvoj međunarodnoga prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

Andrassy, J./Bakotić, B./
Vukas, B.

Međunarodno pravo, sv. 1, Zagreb, 1998, §§ 1-3, i 6-8.

Degan, V. Đ.

Međunarodno pravo, Rijeka, 2000., §§ 1-6.

Nussbaum, A.

A Concise History of the Law of Nations, New York, 1962.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Bederman, D.J.

International Law in Antiquity, Cambridge, 2003.

Calore, A (ur.)

“Guerra giusta”? Le metamorfosi di un concetto antico, Milano, 2003.

Catalano, P.

Linee del sistema sovranazionale romano, Torino, 1965.

Sera Y Truyol, A.

Histoire du droit international public, Paris, 1995.

Ziegler, K.-H.

Völkerrechtsgeschichte, München, 1994.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Prvi semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet

1.4. EUROPSKO MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO - OPĆI DIO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvod
 - 1.1. Pojam europskog međunarodnog privatnog prava.
 - 1.2. EU/EZ i europeizacija međunarodnoga privatnoga prava.
 - 1.3. Povijest razvitka europskoga međunarodnoga privatnoga prava.
2. Pravni ustroj europskoga međunarodnoga privatnoga prava:
 - 2.1. Ugovor iz Amsterdama iz 1997.
 - 2.2. Ugovor iz Nice iz 2001.
 - 2.3. Legislativna nadležnost EZ za rješavanje privatnopravnih situacija s prekograničnim / međunarodnim obilježjem.
 - 2.4. Vanjska nadležnost EZ i europsko međunarodno privatno pravo
 - 2.5. Pravni ustroj europskoga međunarodnoga privatnoga prava prema Ugovoru o europskom ustavu.
3. Izvori europskoga međunarodnoga privatnoga prava u širem smislu
4. Uloga Suda Europskih zajednica (Europskoga suda) u sustavu europskoga i autonomnoga međunarodnoga privatnoga prava
5. Utjecaj ljudskih prava kao posebne sastavnice europskoga prava na međunarodno privatno pravo
6. Utjecaj temeljnih sloboda iz Ugovora o osnivanju EZ na međunarodno privatno pravo
7. Važnost primarnoga asocijacijskoga prava za hrvatsko međunarodno privatno pravo

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Europsko međunarodno privatno pravo - opći dio* stječu se opća znanja o nastanku, razvitku, ustroju kao i važnosti suvremenog europskog međunarodnog privatnog prava i time omogućuje svestranije i bolje razumijevanje posebnih pitanja današnjeg europskog međunarodnog privatnog prava u rješavanju privatnopravnih situacijama s prekograničnim i međunarodnim obilježjem. To jednako vrijedi, kako za pitanja određivanja mjerodavnog prava primjenom kolizijskih i drugih normi, tako i za primjenu odredaba međunarodnog građanskog procesnog prava. Navedenim predmetom posebna znanja se stječu o odnosu općih instituta europskog prava (npr. pravnih izvora, temeljnih sloboda, načela države podrijetla, ljudskih prava

i sl.) i međunarodnog privatnog prava u rješavanju privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem.

Budući da je Republika Hrvatska ušla u eurointegracijski proces, opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom trebaju poslužiti kao jedna dodatna sastavnica pravničke edukacije radi stjecanja specijalističkih znanja iz tog segmenta europskog međunarodnog privatnog prava.

Ovaj predmet povezan je posebice s europskim javnim pravom i daje odgovor na pitanje kako europsko javno pravo utječe na autonomno međunarodno privatno pravo, ali putem svojih instituta (npr. temeljnih sloboda) i na europsko međunarodno privatno pravo kao svoju sastavnicu. Sve to zajedno, povezano je pak, s građanskim, trgovačkim i obiteljskim i drugim granama privatnog prava u kojima se uređuju brojni obvezni, nasljedni, stvarni, osobni, bračni i drugi privatnopravni odnosi, kao i s građanskim procesnim i izvanparničnim procesnim pravom, koji programski, kada sadrže međunarodno obilježje, pripadaju kolegiju međunarodno privatno pravo. Bez poznavanja pravnih rješenja koja nastaju u životnoj i pravnoj interakciji europskog i međunarodnog privatnog prava, ne može se potpuno razumjeti posebni dio europskog međunarodnog privatnog prava, a to znanje je potrebno za daljnje pravno obrazovanje u kojem se izučavaju sve uža, specijalistička pravna pitanja. U tom smislu je ovaj predmet koncipiran i pozicioniran kao edukacijska sastavnica poslijediplomskog specijalističkog studija i osnovica doktorskog studija iz međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita (izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sajko, K.	Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Zagreb, 2005.
Bouček, V.	Izvori europskog međunarodnog privatnog prava, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 53, br. 3-4/2003, str. 737-757.
Bouček, V.	Europsko međunarodno privatno pravo kao integracijsko pravo, Hrvatska pravna revija, br. 2/2004, str. 1-13.
Bouček, V.	Utjecaj ljudskih prava kao specifične sastavnice europskog prava na međunarodno privatno pravo, Hrvatska pravna revija, 12/2004., str. 64. do 73.

Reimann, M. Conflict of Laws in Western Europe: A Guide Through the Jungle, New York, 1995.

Von Hoffmann, B. (ur.) European Private International Law, Nijmegen, 1998

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Kropholler, J. Internationales Privatrecht, Mohr Siebeck Tübingen, 5. izdanje, 2004., paragraf (poglavlje) 10.

Lasock, D./
Stone, P.A. Conflict of Laws in the European Community, Professional Books Limited, Abingdon, 1987.

Remien, O. European private international law, the European Community and its emerging area of freedom, security and justice, Common Market Law Review 38 (2001), str. 53-86.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kai i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Prvi semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

1.5. MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

voditelji: Prof. dr. sc. Božidar Bakotić, doc. dr. sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pojam i definiranje međunarodne organizacije
 - 1.1. Elementi međunarodne organizacije
 - 1.2. Međunarodne vladine i nevladine organizacije
2. Međunarodne organizacije kao subjekti međunarodnog prava
 - 2.1. Povijesni razvoj
 - 2.2. Pravna sposobnost međunarodnih organizacija u međunarodnom pravu
 - 2.3. Djelatna sposobnost međunarodnih organizacija u međunarodnom pravu
3. Ujedinjeni narodi
 - 3.1. Preteče i razvoj Ujedinjenih naroda
 - 3.2. Struktura Ujedinjenih naroda
 - 3.3. Pravo Ujedinjenih naroda
 - 3.4. Sustav kolektivne sigurnosti Ujedinjenih naroda
 - 3.5. Specijalizirane ustanove Ujedinjenih naroda
 - 3.6. Ostali međunarodni organizmi povezani s Ujedinjenim narodima
4. Regionalne međunarodne organizacije

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta Međunarodne organizacije jest zainteresiranim studentima poslijediplomskog studija omogućiti detaljnije proučavanje međunarodnih (međuvladinih) organizacija kao sve značajnijih subjekata međunarodnog prava, ali i detaljniji uvid u pravo međunarodnih organizacija kao podsustav općega međunarodnog prava. U nastavi navedenog predmeta posebna pažnja poklanjat će se Ujedinjenim narodima kao najznačajnijoj univerzalnoj međunarodnoj organizaciji današnjice, kao i njihovu pravu te odnosu toga prava s općim međunarodnopravnim sustavom.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Seyersted, F. *Objective International Personality of Intergovernmental Organisations*, Copenhagen, 1963.
- Degan, V.Đ. *Međunarodno pravo*, Rijeka, 2000. (§§48-55).
- Andrassy, J./Bakotić, B./
Vukas, B. *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 1995 ili 1998, § 11.
- Andrassy, J. *Međunarodno pravo*, Zagreb, 1987. (ili kasnije izd.), §§ 55-78.
- Bindschedler, R.L. *La délimitation des compétences des Nations Unies*, *Recueil des cours*, sv. 108, 1963.

Povelja Ujedinjenih naroda, *Narodne novine - međunarodni ugovori*, br. 15, 1993.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Andrassy, J. *Liga naroda - njezino ustrojstvo i djelovanje*, Zagreb, 1931.
- Cot, J.-P./Pellet, A. (ur.) *La Charte des Nations Unies - Commentaire article par article*, Paris, Bruxelles, 1985.
- Simma, B.(ur.) *The Charter of the United Nations - A Commentary*, München, 1994.
- Lapaš, D. Quelques réflexions concernant la question de la "constitutionnalité" dans le cadre de l'O.N.U., *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, sv. 51, br. 5, 2001.
- Lapaš, D. *Međunarodne nevladine organizacije kao subjekti međunarodnog prava*, Zagreb, 1999.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Prvi semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

1.6. MEĐUNARODNA ZAŠTITA KULTURNIH DOBARA - PRIVATNOPRAVNI ASPEKTI

voditelj: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Unutrašnje pravna rješenja – izabrana pitanja
Privatnopravni propisi o stjecanju kulturnih predmeta od neovlaštenih osoba
- 2.1.1 Stjecanje prava vlasništva od nevlasnika
Stjecanje pravnim poslom
Stjecanje dosjelošću
Određivanje mjerodavnog prava
O ograničavanju raspolaganja kulturnim predmetima
2. Zaštita kulturnih predmeta unutar Europske unije
3. UNIDROIT konvencija iz 1995.
Općenito
Konvencijska struktura
Konvencijske definicije i polje primjene
Povrat ukradenih predmeta
Povrat ilegalno izvezenih predmeta
4. Hrvatsko pravo *de lege lata* i *de lege ferenda*

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Navedeni predmet je višeslojan. Obuhvaća rješenja unutrašnjeg prava i izabranih međunarodnih instrumenata. Prvo se analizira materija stvarnog prava kao i kolizijska rješenja, sve uz ukazivanje na nacionalna rješenja kojima se štite domaća kulturna dobra. Težište materije je analiza međunarodne zaštite kulturnih dobara kako u okviru UNIDROIT konvencije tako i unutar Europske unije.

Taj predmet stoga daje opće znanje o problematici zaštite i raspolaganja kulturnim predmetima po izabranim nacionalnim pravima, te posebna znanja o instrumentima međunarodne pravne zaštite. Na taj način, polaznici se upoznaju s važnim aspektima stvarnog, kolizijskog i međunarodnog prava zaštita kulturnih dobara, što svakako predstavlja doprinos njihovom specijalističkom pravnom obrazovanju.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sajko, K. Nacionalna i međunarodna zaštita kulturnih predmeta s posebnim osvrtom na UNIDROIT konvenciju iz 1995., Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci, 1998, vol. 19, Suppl., str. 787 – 815.

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izd., Zagreb, 2005. – III.1.2.

Caravaca, C. Private International Law and UNIDROIT Convention of 1995, u: Festschrift für Eric Jayme, I, 2004, München, str. 105

UNIDROIT konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim predmetima iz 1995., NN MU br. 5/2000.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Siehr, K. International Art Trade and the Law, *Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 243, 1993, VI, str. 9-292

Briat, M./

Freedberg, J.A. (ed.) Legal Aspects of International Trade in Art, Paris, 1996.

Müller-Katzenburg, A. Internationale Standards im Kulturgüterverkehr und ihre Bedeutung für das Sach- und Kollisionsrecht, Berlin, 1996.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Drugi semestar

Doktorski studij

Obvezni predmet

2.1. MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO – OBJEKTI, UJEDINJENI NARODI

voditelji: Prof. dr. sc. Božidar Bakotić, prof. dr. sc. Budislav Vukas,
prof. dr. sc. Maja Seršić

nastavnik: Doc.dr.sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Objekti međunarodnog prava: državno područje - općenito; međunarodne rijeke; zračni prostor; pravo mora; Antarktiki; svemir.
2. Sukcesija država: sukcesija država - općenito; sukcesija država glede međunarodnih ugovora; sukcesija država glede državne imovine, arhiva i dugova; ostala pitanja sukcesije.
3. Međunarodne organizacije: Opći pregled. Ujedinjeni narodi: pravo i ciljevi, članovi, organi, položaj država nečlanica. Specijalizirane ustanove Ujedinjenih naroda. Regionalne organizacije. Europska integracija: Europska unija, Vijeće Europe, Sjevernoatlantska organizacija (NATO), Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE).

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Nastavom predmeta Međunarodno javno pravo – objekti, Ujedinjeni narodi - studenti poslijediplomskog studija stječu znanja o međunarodnopravnom položaju prostora, kako onih pod suverenom državom, tako i onih izvan nje, uključujući i prostore koji tvore tzv. "zajedničku baštinu čovječanstva". Također, u okviru navedenog predmeta izučava se i materija sukcesije država. Uz to, studenti stječu i temeljna znanja o međunarodnim organizacijama, u prvom redu o Ujedinjenim narodima i njihovu pravnom sustavu.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Andrassy, J./Bakotić, B./

Vukas, B.

Međunarodno pravo, sv. 1, Zagreb, 1995. ili 1998. (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Andrassy, J.

Međunarodno pravo, Zagreb, 1990. (od § 38 do kraja; tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Jedan od ponuđenih stranih udžbenika – dio koji se odnosi na sadržaj navedenog predmeta:

Jennings, R./Watts, A. (ur.) *Oppenheim's International Law*, 9. izd., London, 1996.

Cassese, A.

International Law, 2. izd., New York, 2005.

Evans, M. D.

International Law, Oxford, 2003.

Shaw, M. N.

International Law, 5. izd., Cambridge, 2003.

Combacau, J./Sur, S.

Droit international public, Pariz, 2004.

Daillier, P./Pellet, A.

Droit international public, Pariz, 2002.

Dupuy, P.-M.

Droit international public, 7. izd., Pariz, 2004.

Ruzié, D.

Droit international public, Pariz, 2003.

Doehring, K.

Völkerrecht, 2. izd., Heidelberg, 2003.

Ipsen, K.

Völkerrecht, München, 5. izd., 2004.

Vitzthum, W. Graf

Völkerrecht, 3. izd., Berlin, 2004.

Neuhold, H./

Hummer, W./

Schreuer, C. (ur.)

Österreichische Handbuch des Völkerrechts, Beč, 2004.

Diez de Velasco Vallejo, M. *Instituciones de Derecho Internacional Público*, 14. izd., Madrid, 2003.

Pastor Ridruejo, J. A.

Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales, 9. izd, Madrid, 2003.

Treves, T.

Diritto Internazionale-Problemi Fondamentali, Milano, 2004.

Conforti, B.

Diritto Internazionale, Napulj, 2004.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Andrassy, J. *Zajednička akcija za mir, Međunarodni problemi*, 1951.
- Andrassy, J. *Pravo međunarodnih organizacija* (skripta), 1967.
- Degan, V.Đ. *Međunarodno pravo*, Rijeka, 2000.
- Ibler, V. *Rječnik međunarodnog prava*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B. (ur.) *Međunarodni ugovori – sklapanje i primjena*, Zagreb, 1997.
- Lapaš, D./
Šošić, T. M. (ur.) *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata*, 3. izd., Zagreb, 2005.
- Povelja Ujedinjenih naroda, *Narodne novine – međunarodni ugovori*, br. 15, 1993.
- Bakotić, B. (ur.) *Ženevske konvencije za zaštitu žrtava rata s Dopunskim protokolima*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B./
Galli, T. (ur.) *Izbor međunarodnih ugovora o vođenju neprijateljstava*, Zagreb, 2001.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Drugi semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet**

2.2. MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO – POSEBNI DIO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Određivanje mjerodavnog prava

1. Osobnopravni odnosi
 - 1.1. Pravna i poslovna sposobnost fizičkih i pravnih osoba
 - 1.2. Skrbništvo
 - 1.3. Proglašenje nestale osobe umrlom
 - 1.4. Osobno ime
2. Stvarnopravni odnosi
 - 2.1. Stvarna prava na nekretninama
 - 2.2. Stvarna prava na pokretninama
 - 2.3. Stvari u prijevozu
3. Intelektualno vlasništvo
4. Ugovorne obveze
5. Mjenica i ček
6. Izvanugovorne obveze
7. Nasljednopravni odnosi
 - 7.1. Nasljeđivanje
 - 7.2. Oblik oporučnog raspolaganja
 - 7.3. Sposobnost oporučnog raspolaganja
8. Brak
 - 8.1. Pretpostavke za sklapanje braka
 - 8.2. Oblik sklapanja braka
 - 8.3. Razvod braka
 - 8.4. Učinci braka
9. Izvanbračna zajednica
10. Roditelji i djeca
11. Posvojenje
12. Uzdržavanje
13. Pozakonjenje
14. Oblik pravnih čina

15. Haške konvencije o mjerodavnom pravu i zaštiti djece i obitelji
 - 15.1. Haaška konvencija o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja iz 1961;
 - 15.2. Haaška konvencija o zakonu koji se primjenjuje na prometne nesreće iz 1971;
 - 15.3. Haaška konvencija o zakonu koji se primjenjuje u slučajevima odgovornosti proizvođača za svoje proizvode iz 1973.
 - 15.4. Haaška konvencija o građanskopravnim vidovima međunarodnog odvođenja djece iz 1980.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

U okviru ovog kolegija izučavaju se posebna pitanja uređivanja privatnopravnih situacija s prekograničnim/međunarodnim obilježjem, odnosno metode određivanja mjerodavnog prava za uređivanje tih situacija.

Međunarodno privatno pravo je povezano sa svim granama privatnog prava (Građansko pravo, Trgovačko pravo, dio Pomorskog i Radnog prava, Pravo intelektualnog vlasništva), jer se na osnovi njegovih pravila uređuju sve privatnopravne situacije s međunarodnim obilježjem. U modernom vremenu, jer postoji veliki i često nesmetani i intezivni međunarodni protok ljudi i kapitala, međunarodno privatnopravno obilježene situacije uređuju se najčešće metodama međunarodnog privatnog prava.

U okviru Studija ovaj predmet je usko povezan s obveznim predmetima Međunarodno privatno pravo – opći dio, Međunarodno građansko procesno pravo, Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio, Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio, Europsko međunarodno građansko procesno pravo, s izbornim predmetima specijalističkog studija i doktorskog studija koji se predaju u prva tri semestra, te sa svim izbornim predmetima petog semestra doktorskog studija navedenim pod 5.10 do 5.18 u programu doktorskog studija. Prema tome, poznavanje općeg dijela materije međunarodnog privatnog prava temelj je za uspješno pohađanje kako specijalističkog, tako i doktorskog poslijediplomskog studija.

Poznavanje posebnog dijela materije međunarodnog privatnog prava nedvojbeno doprinosi cjelovitom obrazovanju studenata. Važnost tog predmeta postaje to veća što više se intenziviraju odnosi sa svijetom općenito i posebno s Europskom Unijom. Opća i posebna znanja stečena iz ovog predmeta omogućuju, u okviru poslijediplomskog studija, odabir izbornih predmeta u kojima se produbljeno proučavaju posebna pitanja.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005.
- von Bar, C. Internationales Privatrecht, II Band, Besonderer Teil, München, 1991.
- von Bar, C./
Mankowski, P. Internationales Privatrecht, I Band, Allgemeine Lehren, München, 2003.
- Batiffol, H./
Lagarde, P. Droit international privé, Tome I, 8. éd., Paris, 1993; Tome II, 7 éd., Paris, 1983.
- Collins et al. (Eds.) Dicey and Morris on The Conflict of Laws, 13th ed., Vol. I/II, London, 2000.
- Kropholler, J. Internationales Privatrecht, 5. Aufl., Tübingen, 2004.
- Pocar, F. Il nuovo diritto internazionale private italiano, 2 ed., Milano, 2002.
- Siehr, K. Internationales Privatrecht – deutsches und europäisches Kollisionsrecht, Heidelberg, 2001.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Audit, B. Droit international privé, 3. éd., Pariz, 2000.
- Ballarino, T./
Bonomi, A. Diritto internazionale privato, 3 ed., Padova, 1999.
- Geč-Korošec, M. Mednarodno zasebno pravo, 2. izd., Maribor, 2002.
- Kegel, G./
Schurig, K. Internationales Privatrecht, 8. Aufl., München, 2000.
- Loussouarn, Y.
Bourel, P. Droit international privé, 7. éd., Paris, 2001.
- Mayer, P. Droit international privé, 6 éd., Paris, 1998.

- North, P.M./
Fawcett, J.J. (Eds.) Cheshire and North's Private International Law, 13th ed., London, 2004.
- Picone, P./
Focarelli, C. Codice del diritto internazionale private, Napulj, 1996.
- Siehr, K. Das Internationale Privatrecht der Schweiz, Zürich, 2002.
- Schwimann, M. Internationales Privatrecht einschließlich Europarecht, 3. Aufl., Wien, 2001.
- Varady, T./
Bordaš, B. Međunarodno privatno pravo, 4. izd., Novi Sad, 2001.
- von Hoffman, B. Internationales Privatrecht, 6. Aufl., München, 2000.
- Garb, L. International succession, Deventer, 2004
- Süß, R. Erbrecht in Europa, Angelbachtal, 2004
- Frantzen, T: Europäisches internationales Erbrecht, Festschrift fuer Erik Jayme, München, 2004

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Drugi semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet

2.3. MEĐUNARODNO PRAVO MORA

voditelji: Akademik Vladimir Ibler, prof. dr. sc. Budislav Vukas, prof. dr. sc. Maja Seršić

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvodna i opća pitanja: Pojam, povijesni razvoj, izvori, utjecaj znanosti i međunarodne judikature, subjekti prava mora, opća načela.
2. Pravni režimi pojedinih dijelova mora i podmorja: Unutrašnje morske vode, teritorijalno more, arhipelaške vode, vanjski morski pojas, isključivi gospodarski pojas, epikontinentalni pojas, otvoreno more, zona međunarodnog podmorja.
3. Razgraničenje morskih prostora
4. Posebna pitanja (Arktik, Antarktik, zatvorena ili poluzatvorena mora).
5. Istraživanje i iskorištavanje mora: Plovidba, ribolov, iskorištavanje rudnih bogatstava podmorja, znanstveno istraživanje mora. Položaj država bez obale i zemalja u nepovoljnom geografskom položaju.
6. Zaštita i očuvanje morskog okoliša: Opće pravo (temeljna načela, izvori onečišćenja, donošenje i provođenje nacionalnih i međunarodnih pravila). Zaštita regionalnih mora. Zaštita Jadrana.
7. Mirno rješavanje sporova u području međunarodnog prava mora: Opće međunarodno pravo, Ženevske konvencije iz 1958., regionalna rješenja, sustav rješavanja sporova po Konvenciji UN o pravu mora, Međunarodni sud za pravo mora.

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Pravo mora dio je međunarodnog prava koji se odnosi na vlast država na morima i oceanima. To je sustav pravnih pravila o razgraničenju dijelova mora, o njihovu iskorištavanju i pravnom režimu koji vrijedi u pojedinim dijelovima mora te o pravima i dužnostima država u vezi s različitim upotrebama mora.

Potrebu izučavanja Prava mora u Republici Hrvatskoj, obalnoj državi, duge pomorske tradicije nije potrebno posebno objašnjavati – jedino dobrim poznavanjem ove grane međunarodnog prava Hrvatska može štititi svoje interese na Jadranu. To je dosad i uspijevala velikim dijelom upravo zbog niza izvrsnih stručnjaka iz oblasti prava mora. Zadaća ovog predmeta je da se taj niz nastavi i u budućnosti.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

Andrassy, J./Bakotić, B./

Vukas, B. *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 1995. ili 1998., str. 172-230, (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Rudolf, D. *Međunarodno pravo mora*, Zagreb, 1985.

Vukas, B. *The Law of the Sea – Selected Writings*, Leiden, Boston, 2004.

Seršić, M. *Međunarodnopravna zaštita morskog okoliša*, Zagreb, 2003., str. 13-40.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ibler, V. *Međunarodno pravo mora i Hrvatska*, Zagreb, 2001., str. 15-43 i 132-224.

Ibler, V. “Sistem mirnog rješavanja sporova”, *Prinosi za poredbeno proučavanje prava i međunarodno pravo*, sv. 15, br. 17, 1982, str. 260-281.

Seršić, M. “Znanstveno istraživanje mora prema Konvenciji UN o pravu mora iz 1982.”, *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, 1988, br.3-4, (119-120), str.227-248.

Kao dopunska mogu se koristiti i djela (knjige i članci) navedena u popisu literature pod d), ovisno o željama i znanstvenom interesu polaznika poslijediplomskog studija.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Drugi semestar
Specijalistički studij
Doktorski studij
Obvezni predmet

2.4. EUROPSKO MEĐUNARODNO PRIVATNO PRAVO – POSEBNI DIO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

I. Ugovorni statut

1. Rimski konvencija o mjerodavnom pravu za ugovorne obveze iz 1980.
 - 1.1. Konvencijsko polje primjene
 - 1.2. Poveznice
 - 1.2.1. Autonomija stranaka
 - 1.2.2. Objektivne poveznice, kaarakteristična činidba
 - 1.2.3. Odstupanja od karakteristične činidbe
 - 1.3. Mjerodavno pravo za posebne vrste ugovora
 - 1.3.1. Potrošački ugovori
 - 1.3.2. Pojedinačni ugovori o radu
 - 1.4. Prisilni propisi i pravila neposredne primjene
 - 1.5. Pristanak i materijalna valjanost
 - 1.6. Oblik ugovora
 - 1.7. Prijenos potraživanja i subrogacija
 - 1.8. Primjena općih instituta mpp
2. Ugovorni statut u europskom mpp de lege ferenda
3. Konvencijska rješenja i hrvatsko pravo de lege ferenda

II. Deliktни statut

1. Pojam deliktноg statuta
2. Deliktни statut u hrvatskom međunarodnom privatnom pravu
3. Deliktни statut u poredbenom međunarodnom privatnom pravu.
4. Prijedlog Rim II uredbe o mjerodavnom pravu za izvanugovorne obveze iz 2003.
 - 4.1. Polje primjene Uredbe,
 - 4.2. Opće odredbe deliktноg statuta
 - 4.3. Posebne odrede deliktноg statuta
5. Rješenja europskog sekundarnog prava i hrvatsko pravo de lege ferenda.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Europsko međunarodno privatno pravo - posebni dio: ugovorni i deliktne statut* stječu se opća znanja o uređivanju prekograničnih/međunarodnih privatnopravnih odnosa s EU obilježjem i posebna znanja koja se odnose na ugovorne i izvanugovorne (deliktne) odnose. To su ujedno i najvažnija pitanja oko kojih je postignut dosad najviši stupanj unifikacije glede određivanja mjerodavnog prava za privatnopravnu situaciju s međunarodnim obilježjem.

Ovaj kolegij je povezan s općim dijelom Europskoga mpp-a i pokazuje pravni doseg ujednačavanja međunarodnog privatnog prava na području EU. Također je povezan i s drugim privatnopravnim predmetima (građansko, trgovačko, radno i socijalno i pomorsko i općeprometno pravo), a neki poredbenopravni statuti dotiču i neka pitanja građanskog procesnog prava.

Zbog toga što je komplementarno također povezan s Europskim javnim i Europskim privatnim pravom, kao i Međunarodnim pravom, *Europsko međunarodno privatno pravo - posebni dio* dopunjuje i zaokružuje programsku cjelovitost poslijediplomskog specijalističkog studija iz Međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava, te mu ujedno daje i jasno europsko obilježje.

U tom smislu je ovaj predmet koncipiran i pozicioniran kao edukacijska sastavnica poslijediplomskog specijalističkog studija i važan temelj za njegovo daljnje proučavanje u okviru doktorskog studija iz međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005.,
poglavlja: I.4. i II., str. 61-73.

Bouček, V. Prijedlog Uredbe Rim II iz 2003. i opće odredbe deliktznoga statuta u
hrvatskom Zakonu o međunarodnom privatnom pravu, u: "Europski sudski
prostor", Maribor, 2005.

Report on the Convention on the law applicable to contractual obligations by Mario Giuliano and Paul Lagarde, OJ C 282 p. 1 1980/10/31, Internet adresa: www.europa.int.

Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation, COM(2002)654 final of 14.1.2003, Internet adresa:

http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2002&nu_doc=654.

Answers to the “Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation”, Internet adresa:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/rome_i/wai/news_summary_rome1_en.htm

Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II), COM/2003/0427 final - COD 2003/0168; Internet adrese:

http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2003&nu_doc=427 i

http://europa.eu.int/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=184392#365080.

Praksa Europskog suda u Luksemburgu, Internet adresa: www.curia.eu.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sikirić, H. u: Sajko/Sikirić/Bouček/Babić/Tepeš,: Izvori hrvatskog i europskog međunarodnog privatnog prava, Informator, Zagreb, 2001., str. 288-303;

Bouček, V. u: Sajko/Sikirić/Bouček/Babić/Tepeš,: Izvori hrvatskog i europskog međunarodnog privatnog prava, Informator, Zagreb, 2001., str. 303-310.

Bouček, V. Opće odredbe deliktneog statuta u njemačkom međunarodnom privatnom pravu, Hrvatska pravna revija, br. 8/2004., str. 36-48.

Bouček, V. Opće odredbe deliktneog statuta - prinos tezama za nacrt novog hrvatskog zakona o međunarodnom privatnom pravu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 48, br. 1-2/1998, str. 117-148.

Kodek, G. E. Kurzkomentar – Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsrecht, 2. Aufl., Beč, 2002.

Czernich, D./

Heiss, H. EVÜ – Das Europäische Schuldvertragsübereinkommen, Wien, 1999.

Lasock, D./
Stone, P.A. Conflict of Laws in the European Community, Professional Books Limited,
Abingdon, 1987.

Remien, O. European private international law, the European Community and its emerging
area of freedom, security and justice, Common Market Law Review 38 (2001),
str. 53-86.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata
poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Drugi semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

2.5. MEĐUNARODNOPRAVNA ZAŠTITA MORSKOG OKOLIŠA

voditelj: Prof. dr. sc. Maja Seršić

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Razvoj međunarodnopravnih pravila o zaštiti i očuvanju morskog okoliša
2. Temeljna načela zaštite i očuvanja morskog okoliša
3. Globalni i regionalni pristup zaštiti i očuvanju morskog okoliša
4. Izvori onečišćenja morskog okoliša
5. Odgovornost za onečišćenje

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Međunarodno pravo okoliša jedno je od novijih područja međunarodnog prava koje je znatno utjecalo na razvoj suvremenog međunarodnog prava, stavljajući nove izazove pred tradicionalne načine stvaranja i provođenja međunarodnopravnih pravila i nudeći nova rješenja za neke od sistemskih problema međunarodnopravnog poretka. Međunarodno pravo zaštite i očuvanja morskog okoliša razvijalo se kao dio međunarodnog prava okoliša, prilagođujući temeljna načela i pravila potrebama i specifičnostima morskog okoliša, tako da danas međunarodnopravna pravila posvećena zaštiti i očuvanju morskog okoliša tvore zaseban (pod)sustav pravila u okviru međunarodnog prava okoliša.

Izučavanje ove novije grane međunarodnog prava nudimo kao izborni predmet kako bi polaznici poslijediplomskog studija zainteresirani za materiju dobili sustavni uvid u njena osnovna načela i pravila.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

M. Seršić *Međunarodnopravna zaštita morskog okoliša*, Zagreb, 2003.

Birnie, P.W./Boyle, A.E. *International Law and the Environment*, Oxford, New York, 1992, str.82-135, 251-299.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kindt, J.W. *Marine Pollution and the Law of the Sea*, Buffalo, 1986.

Vidas D. (ur.) *Protecting the Polar Marine Environment*, Law and Policy for Pollution Prevention, Cambridge 2000.

Kao dopunska mogu se koristiti i djela (knjige i članci) navedena u popisu literature pod d), ovisno o željama i znanstvenom interesu polaznika poslijediplomskog studija.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Treći semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet**

3.1. MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO – MIRNO RJEŠAVANJE SPOROVA, PRAVO ORUŽANIH SUKOBA

**voditelji: Prof. dr. sc. Božidar Bakotić, prof. dr. sc. Budislav Vukas,
prof. dr. sc. Maja Seršić
nastavnik: Doc.dr.sc. Davorin Lapaš**

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Mirno rješavanje sporova i osiguranje mira: Opći problemi. Posredovanje. Istraga. Mirenje. Izravnanje. Arbitraža. Međunarodni sud. Uloga Ujedinjenih naroda. Razoružanje. Samopomoć.
2. Ratno pravo: Pojam rata. Izvori ratnog prava. Početak i svršetak. Ratište. Osobe u ratu. Ograničenja ratovanja, uključujući zaštitu osoba. Ratna okupacija. Neutralnost. Gospodarski rat na moru. Materijalno i formalno pljenovno pravo.

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Nastavom predmeta Međunarodno javno pravo – mirno rješavanje sporova, pravo oružanih sukoba - studenti poslijediplomskog studija stječu znanja o pojmu spora u međunarodnom pravu te o sredstvima mirnog rješavanja sporova, ali i o drugim sredstvima osiguranja međunarodnog mira i sigurnosti. Također, u okviru navedenog predmeta proučava se i pravo oružanih sukoba (ratno i humanitarno pravo).

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Andrassy, J./Bakotić, B./

Vukas, B.

Međunarodno pravo, sv. 1, Zagreb, 1995. ili 1998, (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Andrassy, J.

Međunarodno pravo, Zagreb, 1990, (od § 38 do kraja; tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Jedan od ponuđenih stranih udžbenika – dio koji se odnosi na sadržaj navedenog predmeta:

Jennings, R./Watts, A. (ur.) *Oppenheim's International Law*, 9. izd., London, 1996.

Cassese, A.

International Law, 2. izd., New York, 2005.

Evans, M. D.

International Law, Oxford, 2003.

Shaw, M. N.

International Law, 5. izd., Cambridge, 2003.

Combacau, J./Sur, S.

Droit international public, Pariz, 2004.

Daillier, P./Pellet, A.

Droit international public, Pariz, 2002.

Dupuy, P.-M.

Droit international public, 7. izd., Pariz, 2004.

Ruzié, D.

Droit international public, Pariz, 2003.

Doehring, K.

Völkerrecht, 2. izd., Heidelberg, 2003.

Ipsen, K.

Völkerrecht, München, 5. izd., 2004.

Vitzthum, W. Graf

Völkerrecht, 3. izd., Berlin, 2004.

Neuhold, H./Hummer, W./

Schreuer, C. (ur.)

Österreichische Handbuch des Völkerrechts, Beč, 2004.

Diez de Velasco Vallejo, M.

Instituciones de Derecho Internacional Público, 14. izd., Madrid, 2003.

Pastor Ridruejo, J. A.

Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales, 9. izd, Madrid, 2003;

Treves, T.

Diritto Internazionale-Problemi Fondamentali, Milano, 2004.

Conforti, B.

Diritto Internazionale, Napulj, 2004.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Andrassy, J. *Zajednička akcija za mir, Međunarodni problemi*, 1951.
- Andrassy, J. *Pravo međunarodnih organizacija* (skripta), 1967.
- Degan, V.Đ. *Međunarodno pravo*, Rijeka, 2000.
- Ibler, V. *Rječnik međunarodnog prava*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B.(ur.) *Međunarodni ugovori – sklapanje i primjena*, Zagreb, 1997.
- Lapaš, D./Šošić, T. M. (ur.) *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata*, 3. izd.,
Zagreb, 2005.
- Povelja Ujedinjenih naroda, *Narodne novine – međunarodni ugovori*, br. 15, 1993.
- Bakotić, B.(ur.) *Ženevske konvencije za zaštitu žrtava rata s Dopunskim
protokolima*, Zagreb, 1997.
- Bakotić, B./Galli, T. (ur.) *Izbor međunarodnih ugovora o vođenju neprijateljstava*,
Zagreb, 2001.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Treći semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet

3.2. MEĐUNARODNO GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Međunarodna nadležnost
2. Pravni položaj stranaca u sudskom postupku
3. Dokazi i dokazivanje
4. Primjena stranog prava
5. Međunarodna pravna pomoć
6. Litispendencija
7. Res iudicata
8. Priznanje stranih sudskih odluka
9. Ovrha
10. Arbitražno rješavanje sporova s međunarodnim obilježjem
11. Međunarodni stečaj

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

U okviru ovog kolegija izučavaju se posebna procesnopravna pitanja uređivanja privatnopravnih situacija s prekograničnim/međunarodnim obilježjem, odnosno međunarodna nadležnost, priznanje i ovrha u postupcima u kojima se odlučuje o privatnopravnim situacijama s prekograničnim/međunarodnim obilježjem.

Međunarodno građansko procesno pravo je povezano sa svim granama procesnog prava (Građansko procesno pravo, Izvanparnično pravo, Ovršno pravo, Stečajno pravo), ali i s granama privatnog prava (Građansko pravo, Obiteljsko pravo, Trgovačko pravo, dio Pomorskog i Radnog prava, Pravo intelektualnog vlasništva), budući da se u postupcima s prekograničnim/međunarodnim obilježjem odlučuje o privatnopravnim situacijama koje ulaze u navedene grane prava. U modernom vremenu, jer postoji veliki i često nesmetani i intezivni međunarodni protok ljudi i kapitala izbor nadležnog suda i ostvarenje u takvom postupku dobijene pravne zaštite postaje od izuzetne važnosti.

U okviru Studija ovaj predmet je usko povezan s obveznim predmetima Međunarodno privatno pravo – opći dio, Međunarodno privatno pravo – posebni dio, Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio, Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio, Europsko međunarodno građansko procesno pravo, s izbornim predmetima

specijalističkog studija i doktorskog studija koji se predaju u prva tri semestra, te sa svim izbornim predmetima petog semestra doktorskog studija navedenim pod 5.10 do 5.18 u programu doktorskog studija. Prema tome, poznavanje procesnog dijela materije međunarodnog privatnog prava temelj je za uspješno pohađanje kako specijalističkog, tako i doktorskog poslijediplomskog studija.

Poznavanje procesnog dijela materije međunarodnog privatnog prava nedvojbeno doprinosi cjelovitom obrazovanju studenata. Važnost tog predmeta postaje to veća što više se intenziviraju odnosi sa svijetom općenito i posebno s Europskom Unijom. Opća i posebna znanja stečena iz ovog predmeta omogućuju, u okviru poslijediplomskog studija, odabir izbornih predmeta u kojima se produbljeno proučavaju posebna pitanja.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Vuković, Đ./

Kunštek, E.

Međunarodno građansko postupovno pravo, Zagreb, 2005.

Sajko, K.

Uredba Europskog vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima iz 2000., Zbornik PFZ, br. 3-4, 2003., str. 653 – 670.

Sikirić, H.

Uredba Europskog Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000, u: "Europski sudski prostor", Maribor, 2005.

Kropholler, J.

Europäisches Zivilprozessrecht, 7 Aufl., Heidelberg, 2002.

Briggs, A.

Civil Jurisdiction and Judgments, London, 2002.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Schlosser, P. EU-Zivilprozessrecht, 2. Aufl., München, 2003,
- Geimer, R. Internationales Zivilprozeßrecht, 4. Aufl, 2001
- Jayme, E.
(Hrsg.) Ein internationales Zivilverfahrensrecht für Gesamteuropa, Heidelberg 1992.
- Czernich, D./
Tiefenthaler, S./
Kodek, G. E. Kurzkomentar – Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsrecht, 2. Aufl., Beč, 2002.
- Gaudemet-
Tallon, H. Compétence et exécution des jugements en Europe: Règlement No 44/2001, Conventions de Bruxelles et de Lugano, 3. ed, Paris, 2002.
- Babić, D. Posebna nadležnost za ugovorne sporove prema članku 5. stavak 1. Uredbe (EZ) 44/2001, u: “Europski sudski prostor”, Maribor, 2005.
- Tepeš, N., Određivanje nadležnosti u potrošačkim sporovima u elektroničkoj trgovini - europska i hrvatska pravna rješenja, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu (2005), str. 29-78.
- A. S. Bell, Forum Shopping and Venue in Transnational Litigation (Oxford, 2003)
- Schlosser, P. Jurisdiction and International Judicial and Administrative Co-operation, Recueil des Cours de l'Académie de droit international, 2000, t. 284, str. 218 ff.
- Volken, P. Internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schweizerisches Jahrbuch für internationales Recht, Vol. 37, 1981, p. 109. - Die internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1996, p. 228.

Report by Mr. P. Jenard on the Convention of 27 September 1968 on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, OJ C 59 p. 1 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int

Report by Professor Dr Peter Schlosser on the Convention of 9 October 1978 on the Association of the Kingdom of Denmark, Ireland and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice OJ C 59 p. 71 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int

Report by Mr. P. Jenard and Mr. G. Möller on the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters done at Lugano on 16 September 1988, OJ C 189 p. 57 1990/7/28, Internet adresa: www.europa.int

Praksa Europskog suda u Luksemburgu, Internet adresa: www.curia.eu.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Treći semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet**

3.3. SVJETSKI I EUROPSKI SUSTAV ZAŠTITE PRAVA ČOVJEKA

voditelji: Prof. dr. sc. Budislav Vukas, prof. dr. sc. Nina Vajić

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvodna razmatranja
 - 1.1. Dokumenti o pravima čovjeka u unutrašnjem pravu
 - 1.2. Međunarodni dokumenti o zaštiti prava čovjeka u 19. stoljeću
 - 1.3. Liga naroda i zaštita prava čovjeka
2. Zaštita prava čovjeka u sustavu Ujedinjenih naroda
 - 2.1. Atlanska povelja; Povelja Ujedinjenih naroda
 - 2.2. Redovni organi Ujedinjenih naroda i zaštita prava čovjeka
 - 2.3. Ugovori o zaštiti prava čovjeka i ugovorna tijela za njihovu primjenu
 - 2.4. Republika Hrvatska i zaštita prava čovjeka u Ujedinjenim narodima
 - 2.5. Specijalizirane ustanove Ujedinjenih naroda i zaštita prava čovjeka
 - 2.5.1. Međunarodna organizacija rada
 - 2.5.2. UNESCO
 - 2.5.3. Svjetska zdravstvena organizacija
3. Vijeće Europe i zaštita prava čovjeka
 - 3.1. Europska konvencija o zaštiti prava čovjeka i temeljnih sloboda
 - 3.2. Europska socijalna povelja
 - 3.3. Reforma sustava nadzora nad primjenom Europske konvencije o pravima čovjeka
 - 3.4. Vijeće Europe i zaštita prava čovjeka u državama nečlanicama
4. Konferencija o sigurnosti i suradnji u Europi (KESS) i Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE)
 - 4.1. Završni akt iz Helsinkija
 - 4.2. Konferencija o ljudskoj (humanoj) dimenziji
 - 4.3. Sustav općeg nadzora poštivanja prava čovjeka u KESS-u i OSCE-u
 - 4.4. Zaštita manjina; Visoki komesar za manjine

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Međunarodnopravna zaštita ljudskih prava svojim je razvojem, naročito posljednjih desetljeća, postala iznimno opsežan dio materije međunarodnog prava. Njezin razvoj, kako na univerzalnoj, tako i na regionalnoj (posebice europskoj) međunarodnoj razini zahtijeva, stoga, da mu se i u nastavi međunarodnog prava na poslijediplomskoj razini pokloni veća pažnja, što u programima mnogih europskih pa i drugih pravnih fakulteta nije novina.

Također, detaljnije proučavanje međunarodnopravne, posebno europske zaštite ljudskih prava ima danas sve veću praktičnu vrijednost s obzirom da je Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao uostalom i drugi obvezujući međunarodnopravni instrumenti koji štite ljudska prava (npr. Paktovi i drugi međunarodni ugovori) sastavni dio hrvatskoga pravnog poretka.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

Andrassy, J./Bakotić, B./
Vukas, B.

Međunarodno pravo, sv.1, izd. 1995 ili 1998., §§ 35-38, (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Bakotić, B.

Pojedinac pred Europskim sudom za ljudska prava, 1999.

Vajić, N.

“Europski sud za ljudska prava”, *Zbornik PFZ*, sv. 49, br. 3-4, 1999.

Vajić, N.

“Duljina sudskog postupka u Hrvatskoj i praksa Europskog suda za ljudska prava”, *Zbornik PFZ*, sv. 51, br. 5, 2001.

Vajić, N.

“Djelovanje Europskog suda za ljudska prava s osvrtom na presude protiv Republike Hrvatske”, *Godišnjak Tribine Pravnog fakulteta u Zagrebu i Kluba pravnika grada Zagreba*, sv. 1, 2002.

Vajić, N.

“Some Concluding remarks on NGOs and the European Court of Human Rights”, u: *Civil Society, International Courts and Compliance Bodies*, Treves, T.i dr. (ur.), The Hague, 2004.

Vukas, B.

Etničke manjine i međunarodni odnosi, Zagreb, 1978.

Vukas, B.

“Međunarodnopravna zaštita prava čovjeka: granice rasta”, *Zbornik PFZ*, sv. 39, 1989.

Vukas, B.

“Međunarodna organizacija rada i zaštita prava čovjeka”, *Jugoslovenska revija za međunarodno pravo*, br. 1-2, 1989.

Vukas, B. "Opća i posebna zaštita manjina", *Zbornik PFZ*, br. 2, 2003.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lapaš, D./Šošić, T. M. (ur.) *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata*, 3. izd., Zagreb, 2005.

Meron, Th. (ur.) *Human Rights in International Law*, sv. 2, 1984.

Valticos, N. "La notion de droits de l'homme en droit international", *Mélanges Virally*, 1991.

Dijk, van P./
Hoof, van G.J.H.(ur.) *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, The Hague, 1998.

Reid, K. *A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*, London, 1998.

Matulović, M. *Ljudska prava – uvod u teoriju ljudskih prava*, 1995.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Treći semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

3.4. MEĐUNARODNI ODNOSI

Voditelj: Prof. dr. sc. Radovan Vukadinović

a) Okvirni sadržaj predmeta

- Pojam, predmet i opseg međunarodnih odnosa
- Vrste međunarodnih odnosa
- Metode istraživanja međunarodnih odnosa
- U pravcu stvaranja teorije međunarodnih odnosa
- Suvremene teorije međunarodnih odnosa
- Teorija sile i konflikta u međunarodnim odnosima
- Teorija igre
- Simulacije i imitacije
- Teorije integracije
- Kibernetika i komunikacijska teorija u međunarodnim odnosima
- Sistemska teorija međunarodnih odnosa
- Strategijska analiza međunarodnih odnosa
- Pojam vanjske politike
- Ciljevi vanjske politike
- Vrste ciljeva u sistemu međunarodnih odnosa
- Interakcija ciljeva
- Faktori što utječu na formuliranje vanjskopolitičkih ciljeva
- Sila i ostvarivanje vanjskopolitičkih ciljeva
- Stvaranje vanjske politike
- Mehanizmi stvaranja vanjske politike
- Proces formuliranja vanjske politike
- Organi i faktori značajni za stvaranje vanjske politike Rusije
- Mehanizam i akcije vanjske politike Hrvatske

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Svrha predmeta je upoznavanje s akterima i odnosima u međunarodnoj zajednici. Time se omogućuje bolje sagledavanje pravnog uređenja te zajednice i bolje razumijevanje međunarodnopravnih predmeta Studija.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vukadinović, R. Međunarodni politički odnosi, Zagreb, 2004.

- Teorija vanjske politike, Zagreb, 2005.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kao dopunska mogu se koristiti i djela (knjige i članci) navedena u popisu literature pod d), ovisno o željama i znanstvenom interesu polaznika poslijediplomskog studija.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Treći semestar
Doktorski studij
Obvezni predmet

3.5. EUROPSKO MEĐUNARODNO GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. O ujednačavanju europskoga prava
 - 1.1. Općenito
 - 1.2. Izvori prava
 - 1.3. Tumačenje
 - 1.4. O Luganskoj konvenciji o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrši odluka u građanskim i trgovačkim predmetima
 - 1.5. Bruxellska konvencija iz 1968.
2. Uredba Vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrši odluka u građanskim predmetima od 22., prosinca 2000.
 - 2.1. Općenito
 - 2.2. Nadležnost
 - 2.2.1. Opća nadležnost
 - 2.2.2. Posebne nadležnosti
 - 2.2.3. Isključiva nadležnost
 - 2.2.4. Sporazum o nadležnosti
 - 2.3. Litispendencija
 - 2.4. Priznaje i ovrha
 - 2.5. Javne isprave i sudske nagodbe
 - 2.6. O primjeni Uredbe na sudske postupke u kojima su stranke hrvatske osobe
 - 2.7. Uredba i hrvatsko pravo *de lege ferenda*
3. Ostali sekundarni izvori europskoga međunarodnoga procesnoga prava
 - 3.1. Uredba (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrši odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000
 - 3.2. Uredba (EZ) br. 1346/2000. od 29. svibnja 2000. o stečaju
 - 3.3. Uredba (EZ) br. 1348/2000. od 29. svibnja 2000. o dostavljanju sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim predmetima
 - 3.4. Uredba (EZ) br. 1206/2001. od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država ugovornica na predmetu izvođenja dokaza
4. O usklađivanju hrvatskoga s europskim međunarodnim procesnim pravom

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta Europsko građansko procesno pravo studenti stječu opća i posebna znanja o određivanju međunarodne nadležnosti, posebna pitanja građanskog procesnog prava, kao na primjer litispendencija, autorska kaucija, privremene mjere, te posebice ona o priznanju i ovrši stranih oduka. Osim toga, stječu s posebna znanja o stečaju, procesnoj radnji dostavljanja te o suradnji između sudova država članica EU.

Ovaj kolegij povezan je s drugim privatnopravnim predmetima (Građansko pravo, Obiteljsko pravo, Trgovačko pravo, Pravo društava, Pomorsko i općeprometno pravo, Radno i socijalno pravo, Autorsko pravo, Pravo industrijskog vlasništva i Pravo konkurencije) kao i procesnopravnim predmetima studija (Građansko procesno pravo, Izvanparnično procesno pravo) koji u okviru svojih sadržaja razmatraju tuzemnopravni aspekt. Europsko građansko procesno pravo razmatra procesnopravna pitanja iz navedenih kolegija kada postoji prekogranično/međunarodno obilježje. Kao što je vidljivo iz okvirnog sadržaja, predmet obihvaća zasada samo najvažnija procesnopravna pitanja za izgradnju europskog unutarnjeg tržišta na području EU. Međutim, promatrano kroz Akcijski plan Europske komisije i kroz proces komunitarizacije kao jedno od njegovih glavnih obilježja, predmet će se predvidivo širiti i na sva ostala pitanja uređena drugim predmetima poslijediplomskog specijalističkog studija.

Zbog toga što je komplementarno također povezan s Europskim javnim pravom i Europskim međunarodnim privatnim pravom, kao i Međunarodnim pravom, ovaj predmet istodobno dopunjuje i zaokružuje programsku cjelovitost nastavnog plana poslijediplomskog specijalističkog studija.

Uz to što ovaj predmet nedvojbeno pridonosi cjelovitoj naobrazbi studenata, opća i posebna znanja stečena iz ovog predmeta trebala bi omogućiti stjecanje produbljenog znanja na doktorskom studiju koji se organski nadovezuje na ovaj studij.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 18 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Zagreb, 2005.,
- dijelovi knjige o hrvatskom i europskom međunarodnom privatnom i
procesnom pravu.

- Sajko, K. Perspektiva razvoja međunarodnog privatnog prava, o Bruxelleskoj i Luganskoj konvenciji i kako hrvatsko pravo uskladiti s tim europskim konvencijama, u: Hrvatsko građansko-pravno uređenje i kontinentalni europski pravni krug, Zagreb, 1994., str. 208-268,
- Sajko, K. On Jurisdiction Agreement from the Perspective of Pan - European Unification of International Procedural Law, Essays, Voskuill, The Hague, str. 257-266,
- Sajko, K. Uredba Europskog vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrši odluka u građanskim i trgovačkim predmetima iz 2000., Zbornik PFZ, br. 3-4, 2003., str. 653 – 670,
- Bouček, V. Izvori europskoga međunarodnoga privatnog prava, Zbornik PFZ, br. 3-4, 2003., str. 737 – 759,
- Sikirić, H. Uredba Europskog Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrši odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000, u: “Europski sudski prostor”, Maribor, 2005.
- Kropholler, J. Europäisches Zivilprozessrecht, 7 Aufl., Heidelberg, 2002,
- Briggs, A. Civil Jurisdiction and Judgments, London, 2002,

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Vuković, Đ./
Kunštek, E. Međunarodno građansko postupovno pravo, Zagreb, 2005.
- Schlosser, P. EU-Zivilprozessrecht, 2. Aufl., München, 2003.
- Geimer, R. Internationales Zivilprozeßrecht, 4. Aufl, 2001.
- Jayme, E.
(Hrsg.) Ein internationales Zivilverfahrensrecht für Gesamteuropa, Heidelberg, 1992.
- Czernich, D./
Tiefenthaler, S./
Kodek, G. E. Kurzkomentar – Europäisches Gerichtsstands- und Vollstreckungsrecht, 2. Aufl., Beč, 2002.
- Gaudemet-
Tallon, H. Compétence et exécution des jugements en Europe: Règlement No 44/2001, Conventions de Bruxelles et de Lugano, 3. ed, Paris, 2002.

Babić, D. Posebna nadležnost za ugovorne sporove prema članku 5. stavak 1. Uredbe (EZ) 44/2001, u: „Europski sudski prostor“, Maribor, 2005.

Tepeš, N. Određivanje nadležnosti u potrošačkim sporovima u elektroničkoj trgovini - europska i hrvatska pravna rješenja, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu (2005), str. 29-78.

Report by Mr. P. Jenard on the Convention of 27 September 1968 on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, OJ C 59 p. 1 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int.

Report by Professor Dr Peter Schlosser on the Convention of 9 October 1978 on the Association of the Kingdom of Denmark, Ireland and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice, OJ C 59 p. 71 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int.

Report by Mr. P. Jenard and Mr. G. Möller on the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters done at Lugano on 16 September 1988, OJ C 189 p. 57 1990/7/28, Internet adresa: www.europa.int.

Praksa Europskog suda u Luksemburgu, Internet adresa; www.curia.eu.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Treći semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

3.6. DIPLOMATSKO I KONZULARNO PRAVO

**voditelji: Prof. dr. sc. Božidar Bakotić, prof.dr.sc. Maja Seršić,
doc. dr. sc. Davorin Lapaš**

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvod
 - 1.1. Diplomatsko i konzularno pravo (povijest, izvori)
 - 1.2. Diplomatski odnosi
2. Diplomatsko pravo
 - 2.1. Organi međunarodnih odnosa
 - 2.2. Diplomatski zastupnici
3. Diplomatski zastupnici jedne države u drugoj
 - 3.1. Bečka konvencija o diplomatskim odnosima iz 1961.
 - 3.2. Članovi diplomatske misije
 - 3.3. Šef diplomatske misije
 - 3.3.1. Razredi i rangovi šefova misija
 - 3.3.2. Početak i prestanak funkcije šefa misije
 - 3.4. Ostali članovi diplomatskog osoblja
 - 3.5. Ostali članovi misije
4. Funkcije diplomatske misije
5. Diplomatske povlastice i imuniteti
 - 5.1. Diplomatske povlastice i imuniteti diplomatske misije
 - 5.1.1. Nepovredivost prostorija
 - 5.1.2. Nepovredivost arhiva
 - 5.1.3. Sloboda diplomatske korespondencije
 - 5.1.4. Fiskalna i carinska izuzeća
 - 5.2. Diplomatske povlastice i imuniteti diplomatskih zastupnika i ostalih članova diplomatske misije
 - 5.2.1. Trajanje diplomatskih povlastica i imuniteta
 - 5.2.2. Osobna nepovredivost diplomatskih zastupnika
 - 5.2.3. Izuzeće od sudbenosti
 - 5.2.4. Socijalno osiguranje
 - 5.2.5. Izuzeće od davanja
 - 5.2.6. Povlastice i imuniteti na području treće države

6. Specijalne misije
 - 6.1. Konvencija o specijalnim misijama iz 1969.
 - 6.2. Pojam specijalne misije
 - 6.3. Funkcije specijalne misije
 - 6.4. Povlastice i imuniteti specijalne misije
7. Predstavljanje država u međunarodnim organizacijama
 - 7.1. Bečka konvencija o predstavljanju država u odnosima s univerzalnim međunarodnim organizacijama
 - 7.2. Pojam i vrste međunarodnih organizacija
 - 7.3. Predstavnici država u međunarodnim organizacijama
 - 7.4. Povlastice i imuniteti
8. Međunarodni službenici
9. Konzularno pravo
 - 9.1. Pojam konzularnog prava
 - 9.2. Konzularni odnosi
10. Konzularni uredi
11. Konzularni dužnosnici
 - 11.1. Šefovi konzularnih ureda
 - 11.2. Ostali konzularni dužnosnici
12. Konzularne funkcije
13. Konzularne povlastice i imuniteti
 - 13.1. Povlastice i imuniteti koji se odnose na konzularni ured
 - 13.1.1. Nepovredivost prostorija
 - 13.1.2. Nepovredivost arhiva
 - 13.1.3. Sloboda korespondencije
 - 13.1.4. Fiskalna i carinska izuzeća
 - 13.2. Povlastice i imuniteti konzularnih dužnosnika
 - 13.2.1. Trajanje konzularnih povlastica i imuniteta
 - 13.2.2. Osobna nepovredivost
 - 13.2.3. Izuzeće od sudbenosti
 - 13.2.4. Ostala izuzeća
 - 13.2.5. Socijalno osiguranje
 - 13.2.6. Povlastice i imuniteti na području treće države
14. Počasni konzuli

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta Diplomatsko i konzularno pravo jest ponajprije da se zainteresiranim studentima omogući detaljnije proučavanje toga dijela međunarodnog prava na poslijediplomskom studiju. Također, u nastavi navedenog predmeta proučava se, uz organe vanjskog zastupanja države i pravo poslanstva međunarodnih organizacija te s time povezan i pravni položaj, povlastice i imuniteti međunarodnih službenika. Konačno, nije zanemariva ni činjenica su određeni broj studenata ovoga poslijediplomskog studija nerijetko zaposlenici Ministarstva vanjskih poslova gdje bi im detaljnije poznavanje upravo materije diplomatskog i konzularnog prava moglo biti od iznimne koristi.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Andrassy, J. *Međunarodno pravo*, Zagreb, 1990, §§ 38-44, (krupni i sitni slog).
- Berković, S. *Diplomatsko i konzularno pravo*, Zagreb, 1997.
- Dembinski, L. *The Modern Law of Diplomacy*, The Hague, 1988.
- Watts, Sir A. *The Legal Position in International Law of Heads of States, Heads of Governments and Foreign Ministers*, *Recueil des cours*, sv. 247, 1994.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Zourek, J. *Le statut et les fonctions des consuls*, *Recueil des cours*, sv. 106, 1962.
- Lapaš, D./
Šošić, T. M. (ur.) *Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata*, Zagreb, 2005. (glava IX.)

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Treći semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

3.7. MEĐUNARODNA TRGOVAČKA ARBITRAŽA

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pojam i vrste arbitraže
2. Izvori arbitražnog prava
3. Ugovor o arbitraži
4. Arbitrabilnost
5. Arbitražni sud
6. Arbitražni postupak
7. Mjerodavno pravo
8. Tužba za poništaj pravorijeka
9. Priznanje i ovrha pravorijeka
10. Mirenje i druge vrste alternativnog rješavanja sporova.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izvođenjem nastave o navedenim vrstama rješavanja sporova prenosi se na studente opće znanje o takvim alternativnim metodama, a posebno o pojedinostima pravne tehnike na kojoj se zasniva takvo rješavanje. Pri tome se uvijek daju uz hrvatska i poredbena pravna rješenja.

U okviru Studija ovaj predmet je izravno povezan s obveznim predmetima Međunarodno građansko procesno pravo i Europsko međunarodno građansko procesno pravo, ali i s predmetima Međunarodno privatno pravo – opći dio, Međunarodno privatno pravo – posebni dio, Europsko međunarodno privatno pravo – opći dio, Europsko međunarodno privatno pravo – posebni dio te s izbornim predmetima Međunarodna nadležnost i postupak u europskom sekundarnom pravu (5.16 programa) i Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka i stranih pravorijeka (5.17 programa).

Radi se o materiji koja se nadograđuje na cjelokupno privatno pravo i na međunarodno procesno pravo. Obuhvaća zakonska i konvencijska rješenja koja upotpunjuju spomenute pravne materije, te teoretsko i praktično upoznavanje s tim predmetom doprinosi općoj pravnoj naobrazbi te uz to daje posebna, specifična znanja o alternativnim metodama rješavanja sporova s međunarodnim obilježjem.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 15 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, Zagreb, 2005, poglavlje III.2.
- Redfern A./
Hunter, M. Law and Practice of International Commercial Arbitration, 4. izd., London, 2004.
- Berger, K. P. International Economic Arbitration, Deventer/Boston, 1993.
- Lew, J.D.M./
Mistelis, L. A./
Kröll, S. Comparative International Commercial Arbitration, Deventer, 2002.
- Fouchard, P./
Gaillard, E./
Goldman, B. International Commercial Arbitration, Kluwer Law, Deventer, 1999.
- Rubino-Sammartano, M. International Arbitration Law, 2. izd., Deventer, 2001.
- Varady, T./
Barcelo, J. T./
von Mehren, A. International Commercial Arbitration, 2. izd., St. Paul., Minn., 2002.
- Born, G. B. International Commercial Arbitration: Commentary and Materials, 2. izd., (NY, 2001)

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Goldštajn, A./
Triva, S. Međunarodna trgovačka arbitraža, Zagreb, 1987., str. 3-120, 132-195, 198-235, 317-336.

- Holtzmann H. M./
Neuhaus, J. E. A Guide to the UNCITRAL Model Law on Arbitration, Deventer, 1989.
- Carbonneau, T. F. The Law and Practice of Arbitration, 2004.
- Craig, W. L./
Park, W.W./
Paulsson, J. International Chamber of Commerce Arbitration, 2. izd., New York, 1990.
- Mustill M. J./
Boyd, S.C. Commercial Arbitration. 2nd, Manchester, 1991.
- van den Berg, A.J. New York Convention of 1958, 2. izd., Deventer, 1996.
- Derains, Y/
Schwartz, E. A. A Guide to the New ICC Rules of Arbitration, Deventer, 1998.
- Fouchard, P./
Gaillard, E./
Goldman, B. Traité de l'arbitrage commercial international, Pariz, 1996.
- Sajko, K. Mjerodavno materijalno pravo za arbitražne sporove s međunarodnim obilježjem, Pravo u gospodarstvu, 33, 1994., br. 3-4, str. 234-244.
- Sajko, K. Arbitražni sporazum i arbitrabilnost – rješenja i otvorena pitanja u hrvatskom i poredbenom pravu, Pravo u gospodarstvu, 35, 1996., br. 3-4, str. 272-281.
- Sikirić, H. Izbor mjesta arbitraže, Pravo u gospodarstvu, 35, 1996., br. 3-4, str. 315-341.
- Sikirić, H. Prisilni propisi, pravila neposredne primjene i mjerodavno pravo u međunarodnoj arbitraži, Pravo u gospodarstvu, 39, 1999., br. 1, str. 83-108.
- Sikirić, H. Arbitražni postupak i javni poredak, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 51, 2001., br. 1, str. 57-82.
- Sikirić, H. Ugovor o arbitraži, Pravo u gospodarstvu, 42, 2003., br. 2, str. 35-56.
- Sikirić, H. Ugovor o arbitraži u praksi Stalnog izbranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (izbor odluka), Pravo u gospodarstvu, 44, 2005., br. 2, str. 9-38.
- Babić, D. Pravo mjerodavno za ugovor u praksi Stalnog izbranog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatska pravna revija (2003).

Babić, D.

Mirenje u trgovačkim sporovima - Centar za mirenje Hrvatske
gospodarske komore, Pravo u gospodarstvu (2004), str. 292-302.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene i pismene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.1. SUBJEKTIVITET U MEĐUNARODNOM PRAVU

voditelj: Doc. dr .sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pravni subjektivitet općenito
2. Pojam i definicije međunarodnog subjekta
3. Pravna sposobnost u međunarodnom pravu
4. Djelatna sposobnost u međunarodnom pravu
 - 4.1. Međunarodna poslovna sposobnost
 - 4.1.1. Pravo sklapanja međunarodnih ugovora (*ius contrahendi*)
 - 4.1.2. Pravo poslanstva (*ius legationis*)
 - 4.1.3. Stranačka sposobnost pred međunarodnim tijelima
 - 4.1.4. Sposobnost stvaranja međunarodnog prava
 - 4.1.5. Pravo na rat (*ius ad bellum*)
 - 4.2. Međunarodna deliktna sposobnost
5. Pojedini subjekti međunarodnog prava
 - 5.1. Države
 - 5.2. Međunarodne (međuvladine) organizacije
 - 5.3. Ustanici i oslobodilački pokreti
 - 5.4. Tzv. međunarodnopravni subjekti *sui generis*
 - 5.5. Pojedinac kao subjekt međunarodnog prava
6. Najnovije tendencije u razvoju međunarodnog subjektiviteta

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Pravni subjektivitet jedno je od temeljnih pitanja svakoga, pa tako i međunarodnog prava. U međunarodnoj zajednici to je pitanje tim aktualnije ima li se u vidu njezina horizontalna, nehijerarhijska struktura, te izostanak bilo kakvog „popisa“ međunarodnopravnih subjekata. Stoga, svojstvo subjekta međunarodnog prava ovisi istodobno o faktičnom stjecanju pravne sposobnosti kao svojstva nositelja subjektivnih međunarodnih prava i obveza, ali posredno i o priznanju tog subjektiviteta na razini međunarodnopravne doktrine.

Cilj ovog predmeta je omogućiti polaznicima doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava upoznavanje sa spomenutom problematikom polazeći od „klasične“ koncepcije međunarodnopravnog subjektiviteta, pa sve do najnovijih tendencija u njezinu razvoju prvenstveno kroz izučavanje međunarodnopravnih dokumenata koji ukazuju na

širenje kruga subjekata međunarodnog prava i na neke druge entitete – prvenstveno tzv. privatnog sektora - danas još dvojbene međunarodnopravne osobnosti.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Mosler, H. *Réflexions sur la personnalité juridique en droit international public*, u: *Mélanges offerts à Henri Rolin*, Paris, 1964.
- Berezowski, C. *Les problèmes de la subjectivité internationale*, u: Ibler, V. (ur.), *Mélanges offerts à Juraj Andrassy*, La Haye, 1968.
- Barberis, J.A. *Nouvelles questions concernant la personnalité juridique internationale*, *Recueil des cours*, sv. 179, 1983.
- Vukas, B. *States, Peoples and Minorities*, *Recueil des cours*, sv. 231, 1991.
- Lapaš, D. *Međunarodne nevladine organizacije kao subjekti međunarodnog prava*, Zagreb, 1999.
- Nijman, J.E. *The Concept of International Legal Personality – An Inquiry into the History and Theory of International Law*, The Hague, 2004.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Individualizirani popis dopunske literature određuje nastavnik prema znanstvenim interesima doktoranda odnosno prema temi njegove doktorske disertacije

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

5.2. PRAVO MEĐUNARODNIH UGOVORA

**voditelji: Prof. dr. sc. Budislav Vukas, prof. dr. sc. Maja Seršić,
doc. dr. sc. Davorin Lapaš**

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Sklapanje međunarodnih ugovora
2. Rezerve uz međunarodne ugovore
3. Tumačenje međunarodnih ugovora
4. Izmjena međunarodnih ugovora
5. Primjena uzastopnih ugovora o istom predmetu
6. Ništavost, suspenzija i prestanak međunarodnih ugovora
7. Međunarodni ugovori i treći
 - 7.1. Međunarodni ugovori u korist trećih
 - 7.2. Međunarodni ugovori na teret trećih
8. Međunarodni ugovori koji stvaraju «objektivne režime»
9. Međunarodni ugovori i međunarodne organizacije
10. Sukcesija država glede međunarodnih ugovora

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Međunarodni ugovori su najvažniji način uglavljivanja uzajamnih prava i obveza država i drugih subjekata međunarodnog prava. Međunarodnopravna pravila o postanku međunarodnih ugovora, njihovom stupanju na snagu, djelovanju, izmjeni i prestanku kodificirana u Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora spadaju u najvažnije dijelove međunarodnog prava.

Cilj ovog predmeta je omogućiti polaznicima doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava detaljno upoznavanje s problematikom postanka, suspenzije i prestanka međunarodnih ugovora, tumačenja međunarodnih ugovora, sukcesivnih ugovornih odredaba djelomično istog kruga ugovornica, međunarodnih ugovora u korist i na teret trećih, međunarodnih ugovora koji stvaraju objektivne režime te sukcesije država glede međunarodnih ugovora.

U okviru navedenih materija izučavala bi se i međunarodna sudska i arbitražna praksa koja bi polaznicima doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava omogućila uvid i u praktičnu primjenu međunarodnopravnih pravila.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Vukas, B. *Relativno djelovanje međunarodnih ugovora*, Zagreb, 1975.
- Crnić-Grotić, V. *Pravo međunarodnih ugovora*, Rijeka, 2002.
- Reuter, P. *Introduction au droit des traités*, 2. izd., Pariz, 1985. ili 3. izd. 1995. (Ph. Cahier ur.).
- Sinclair, I. *The Vienna Convention on the Law of Treaties*, 2. izd., Manchester, 1984.
- Ruda, J.M. Reservations to Treaties, *Recueil des cours*, sv. 146, 1975.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Draft Articles on the Law of Treaties with Commentaries, Adopted by the International Law Commission at its Eighteenth Session, *Yearbook of International Law Commission*, sv.2; objavljeno i u *American Journal of International Law* 1967, br.1, str.248-470.

- Yasseen, M. K. L'interprétation des traités d'après la Convention de Vienne, *Recueil des cours*, sv. 151, 1976.
- Capotorti, F. Extinction et suspension des traités, *Recueil des cours*, sv. 134, 1971.

Kao dopunska koristit će se i znanstvena literatura navedena u djelima iz popisa literature pod d), a individualizirani popis dopunske literature određuje nastavnik prema znanstvenim interesima doktoranda odnosno temom njegove doktorske disertacije

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

5.3. MIRNO RJEŠAVANJE MEĐUNARODNIH SPOROVA

voditelj: Prof. dr. sc. Budislav Vukas

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pojam spora u međunarodnom pravu
2. Sredstva mirnog rješavanja međunarodnih sporova
 - 2.1. Pregovori
 - 2.2. Istraga
 - 2.3. Mirenje
 - 2.4. Izravnanje
 - 2.5. Arbitraža
3. Međunarodni sud
4. Međunarodni sud za pravo mora
5. Ostala međunarodna pravosudna tijela

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Mirno rješavanje međunarodnih sporova jedno je od najznačajnijih područja međunarodnog prava. Svojom važnošću i aktualnošću ono je našlo mjesta i među ciljevima Ujedinjenih naroda koji ga promatraju kao pretpostavku u ostvarenju međunarodnog mira i sigurnosti.

Cilj ovoga predmeta je pružiti studentima doktorskog studija što detaljniji uvid u sredstva mirnog rješavanja međunarodnih sporova, ali i u rad međunarodnih sudskih i arbitražnih tijela pred kojima se takvi sporovi rješavaju. Stoga, uz znanstvenu međunarodnopravnu literaturu u okviru ove materije izučavala bi se i bogata međunarodna judikatura.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Geamanu, G. *Théorie et pratique des négociations en droit international, Recueil des cours*, sv. 166, 1980.
- Sohn, L.B. *The Function of International Arbitration Today, Recueil des cours*, sv. 108, 1963.
- Rosenne, Sh. *The Law and Practice of the International Court of Justice 1920-1996*, The Hague, Boston, London, 2000.
- Jimenez de Arechaga, E. *Le traitement des différends internationaux par le Conseil de sécurité, Recueil des cours*, sv. 85, 1954.
- Vukas, B. *The Law of the Sea*, The Hague, 2004, (glava X, Settlement of Disputes)

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Individualizirani popis dopunske literature određuje nastavnik prema znanstvenim interesima doktoranda odnosno prema temi njegove doktorske disertacije

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

5.4. MEĐUNARODNOPRAVNA ODGOVORNOST DRŽAVA

voditelj: Prof. dr. sc. Maja Seršić

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Osnovna načela međunarodnopravne odgovornosti država
2. Međunarodno protupravni čin
 - 2.1. Pojam i značenje
 - 2.2. Elementi međunarodno protupravnog čina
 - 2.2.1. Povreda međunarodne obveze
 - 2.2.2. Pripisivost protupravnog djelovanja državi
3. Okolnosti koje isključuju protupravnost
4. Pravne posljedice međunarodno protupravnog čina
 - 4.1. Reparacija
 - 4.1.1. Povratak u prijašnje stanje
 - 4.1.2. Naknada štete
 - 4.1.3. Zadovoljština
 - 4.2. Dužnost prestanka s protupravnim činom
 - 4.3. Protumjere
 - 4.4. Posebne posljedice ozbiljnih povreda obveza koje proizlaze iz kogentnih pravila općeg međunarodnog prava
5. Pozivanje na odgovornost

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Materija odgovornosti država jedan je – uz izvore međunarodnog prava i pravo međunarodnih ugovora- od temelja međunarodnog prava, jezgra koja zapravo i čini međunarodno pravo pravnom disciplinom. Detaljno izučavanje te materije neophodno je za vrhunsku izobrazbu međunarodnih pravnika. Riječ je o vrlo zahtjevnoj materiji koja traži poznavanje instituta građanskog prava, na kojima se gradi odgovornost u međunarodnom pravu i izrasta u sustav pravnih pravila prilagođen državi kao subjektu međunarodnog prava. U okviru ove materije izučava se i bogata međunarodna judikatura.

Ova važna materija koja može biti aktualna i u međunarodnopravnim odnosima Republike Hrvatske zadnjih je godina ponešto zapostavljena u hrvatskoj međunarodnopravnoj teoriji. Stoga je i iz teoretskih i praktičnih razloga nužno njeno uvođenje u doktorski studij kako bi se mladi stručnjaci s njom detaljnije upoznali.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

Crawford, J. The International Law Commission's articles on state responsibility, Cambridge, 2002.

Condorelli, L. L'imputation à l'Etat d'un fait internationalement illicite, *Recueil des cours*, sv. 188, 1984.

I.Brownlie System of the Law of Nations: State Responsibility, 1983.

European Journal of International Law, 2002, sv.13, br.5, str.1053-1255.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Draft Articles on Responsibility of States for Internationally wrongful Acts, Report of the International Law Commission on the work of its fifty-third session, 23 April-1 June, 2 July-10 August 2001, General Assembly, Official Records, Fifty-six session, Supplement No.10 (A/56/10), str.29-365.

Ago, R. “Le délit international”, *Recueil des cours*, sv.68, 1939/II, str.417.

Anzilotti, D. Teoria generale della responsabilità dello Stato nel diritto internazionale, 1902.

Kao dopunska koristit će se i znanstvena literatura navedena u djelima iz popisa literature pod d), a individualizirani popis dopunske literature određuje nastavnik prema znanstvenim interesima doktoranda odnosno temom njegove doktorske disertacije.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.5. PROVOĐENJE MEĐUNARODNOG PRAVA

voditelj: Doc. dr. sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Pravna priroda međunarodnog prava
 - 1.1. Međunarodno pravo kao horizontalni pravni sustav
 - 1.2. Faktori koji utječu na poštivanje međunarodnog prava
 - 1.3. Faktori koji utječu na kršenje međunarodnog prava
2. Pojam sankcije
 - 2.1. Definiranje sankcije
 - 2.2. Odnos sankcije i efikasnosti norme
 - 2.3. Sankcija kao spona normativnih sustava
3. Sankcija u teoriji međunarodnog prava
 - 3.1. Sankcija i kogentno međunarodno pravo
 - 3.2. Sankcija i tzv. *self-contained režimi* međunarodnog prava
 - 3.3. Protumjere i represalije
 - 3.4. Retorzije
 - 3.5. Tzv. "pozitivne sankcije"
4. Sankcija u praksi međunarodnog prava
 - 4.1. Problem provođenja međunarodnog prava kroz povijest
 - 4.2. Sankcija u izvorima međunarodnog prava
 - 4.3. Vrste sankcija međunarodnog prava
 - 4.4. Međunarodnopravna sankcija i problem neutralnosti

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta Provođenje međunarodnog prava jest omogućiti studentima poslijediplomskog doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava dublje proučavanje jednoga od najspornijih pitanja međunarodnoga prava - mogućnosti ostvarenja efikasnosti njegovih primarnih normi čak i unatoč protivljenju nekih njihovih adresata. Spomenuto pitanje, premda imanentno pravu uopće, upravo u međunarodnom pravu ima poseban značaj budući da se radi o pravnom sustavu horizontalne, nehijerarhijske strukture čiji subjekti iznad sebe, osim po svom pristanku, ne poznaju višu vlast.

Posebna pažnja u nastavi spomenutog predmeta posvetila bi se stoga svim oblicima reakcija međunarodnopravnog sustava na kršenje njegove norme i to kako s teorijskog, tako i s praktičnog aspekta, posebice uzimajući pritom u obzir praksu Ujedinjenih naroda.

Jednako tako, kroz nastavu odnosnog predmeta nastojalo bi se studente upoznati i s povezanošću međunarodnog prava na razini sekundarnih normi s drugim pravnim granama, ali i s drugim normativnim sustavima (poput npr. međunarodnog morala) čije sankcije nerijetko predstavljaju sponu između spomenutih normativnih sustava, upravo kroz međusobnu zaštitu efikasnosti njihovih normi.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

- Lapaš, D. *Sankcija u međunarodnom pravu*, Zagreb, 2004.
- Gowlland-Debbas, V. (ur.) *United Nations Sanctions and International Law*, The Hague, London, Boston, 2001.
- Alland, A. *Justice privé et ordre juridique international*, Paris, 1994.
- Leben, Ch. *Les sanctions privatives de droit ou de qualité dans les organisations internationales spécialisées*, Bruxelles, 1979.
- Ross, J.F.L. *Neutrality and International Sanctions*, New York, 1989.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Hart, H.L.A. *The Concept of Law*, Oxford, 1972.
- Kelsen, H. *General Theory of Law and State*, Cambridge, Massachusetts, 1945.

Kao dopunska koristit će se i individualizirani popis dopunske literature određuje nastavnik prema znanstvenim interesima doktoranda odnosno temom njegove doktorske disertacije

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

5.6. DOKTRINA PRAVEDNOG RATA U MEĐUNARODNOM PRAVU

voditelji: Doc. dr. sc. Davorin Lapaš, doc. dr. sc. Marko Petrak

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. *Bellum iustum* u antičkom rimskom pravu
2. Koncept pravednog rata u kršćanstvu i islamu
3. Određenje pravednog rata u klasičnoj međunarodnoj doktrini
4. Pojam pravednog rata u suvremenoj međunarodnoj doktrini
5. Analiza slučajeva: suvremeni ratovi u svjetlu doktrine pravednog rata

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta *Doktrina pravednog rata u međunarodnom pravu* jest omogućiti studentima poslijediplomskog doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava dublje proučavanje jednoga od najstarijih te ujedno najsuvremenijih pitanja međunarodnoga prava – koncepcije pravednog rata (*bellum iustum*).

Posebna pažnja u nastavi spomenutog predmeta posvetila bi se multidisciplinarnoj analizi međunarodnopravnog koncepta pravednog rata. Polazeći od rimskopravnih osnova navedenog koncepta, preko njegove impostacije u katoličkoj teologiji i islamskoj religiji, njegove razrade u djelima klasika međunarodnog prava, pa sve do njegovih temeljnih obilježja u suvremenoj međunarodnoj doktrini i praksi, nastojalo bi se studentima na svestran način prikazati pravnu narav i najvažnije aspekte navedene iznimno aktualne međunarodnopravne problematike.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita

Calore A. Forme giuridiche del *bellum iustum*, Milano 2003.

Szetelnicki K. *Bellum iustum* in der katholischen Tradition, Fribourg, 1992.

Johnson J.T. Just war and Jihad: Historical and Theoretical Perspectives on War and Peace in Western and Islamic Tradition, New York/London, 1991.

Haggenmacher, P. Grotius et la doctrine de la guerre juste, Paris, 1983.

Elshtain, J.B. The just war theory, Oxford/Cambridge (Mass.), 1992.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kao dopunska literatura koristit će se znanstvena literatura navedena u djelima iz točke d), a nastavnik u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuje - na temelju izbora iz navedene znanstvene literature - individualiziran popis dopunske literature doktorandu, vodeći se pri tome znanstvenim interesima studenta, odnosno, temom njegove doktorske disertacije.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.7. RIMSKI TEMELJI MEĐUNARODNOG PRAVA

voditelji: Doc. dr. sc. Marko Petrak, doc. dr. sc. Davorin Lapaš

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. *Ius gentium* od antičkog rimskog prava do suvremenog međunarodnog prava
2. Recepcija rimskog prava u pravu međunarodnih ugovora
3. Antički temelji suvremenog uređenja diplomatskih povlastica
4. *Bellum iustum* u rimskom pravu i suvremenom međunarodnom pravu
5. Rimske pravne regule kao opća načela prava u međunarodnom pravu

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom, veza s drugim predmetima studija, doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Cilj predmeta *Rimski temelji međunarodnog prava* jest omogućiti studentima poslijediplomskog doktorskog studija iz međunarodnog javnog i privatnog prava proučavanje utjecaja rimske pravne tradicije na suvremenu međunarodnopravnu doktrinu i praksu.

Koncentrirajući se na pojedine teme temeljem kojih bi se studentima na optimalan način prikazao spomenuti utjecaj, u navedenom predmetu obradit će se: problematika značenja pojma *ius gentium* od antičkog rimskog prava do suvremenog međunarodnog prava; recepcija rimskog prava u pravu međunarodnih ugovora; antički temelji suvremenog uređenja diplomatskih povlastica; koncept pravednog rata (*bellum iustum*) od antičkog rimskog prava do suvremenog međunarodnog prava; rimske pravne regule kao opća načela prava u međunarodnom pravu. Na navedeni način studentima bi se pružio uvid u povijesne, teorijske i dogmatske temelje pojedinih središnjih međunarodnopravnih načela i instituta te produbilo znanje o njihovom nastanku, preobrazbama i aktualnoj primjeni.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Nussbaum, A. The Significance of Roman Law in the History of International Law, Pennsylvania Law Review 100 (1951-52) 679 sqq.
- Baldus, Ch. Regelhafte Vertragsauslegung nach Parteirollen im klassischen römischen Recht und in der modernen Völkerrechtswissenschaft: zur Rezeptionsfähigkeit römischen Denkens, Frankfurt a. M., 2000.
- Bederman, D.J. Reception of the Classical Tradition in International Law, Emory International Law Review, 10 (1996) 1 sqq.
- Calore A. (ed.) Guerra Giusta? Le metamorfosi di un concetto antico, Milano, 2003.
- Lauterpacht H. Private Law Sources and Analogies of International Law, London 1927.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kao dopunska literatura koristit će se znanstvena literatura navedena u djelima iz popisa literature pod d), a nastavnik u svakom pojedinačnom slučaju utvrđuje - na temelju izbora iz navedene znanstvene literature - individualiziran popis dopunske literature doktorandu, vodeći se pri tome znanstvenim interesima studenta, odnosno, temom njegove doktorske disertacije.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.8. JAVNI POREDAK U MEĐUNARODNOM PRIVATNOM I MEĐUNARODNOM PROCESNOM PRAVU

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Javni poredak kao pravni standard. Pretpostavka za primjenu javnog poretka. Pozitivna i negativna funkcija javnog poretka. Sadržaj javnog poretka. Podredno mjerodavno pravo. Procesni javni poredak. Promjene u ulozi javnog poretka u suvremenom poredbenom pravu - europski javni poredak. Praksa Europskog suda.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Javni poredak u međunarodnom privatnom i procesnom pravu* stječu se opća znanja o primjeni stranog prava u rješavanju međunarodnih privatnopravnih odnosa s međunarodnim obilježjem i posebna znanja koja se odnose na primjenu instituta javni poredak u međunarodnom građanskom procesnom pravu, posebice postupku priznanja stranih odluka.

Zbog toga je ovaj kolegij povezan s općim dijelom međunarodnog privatnog prava kada se izučava kao opći pravni institut, pri čemu je također povezan i s drugim privatnopravnim predmetima (građansko, trgovačko, radno i socijalno i pomorsko i općeprometno pravo) a primjenjuje se kao zaštita domaćeg pravnog poretka u rješavanju tih privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem. Procesnopravni aspekt javnog poretka povezuje ovaj institut međunarodnog privatnog prava i s građanskim procesnim pravom (npr. pravna pomoć), kao i izvanparničnim procesnim (npr. u postupku priznanja stranih sudskih odluka i stranih pravorijeka), te stečajnim pravom (npr. u postupku priznanja stranih sudskih odluka).

Izučavanjem predmeta *Javni poredak u međunarodnom privatnom i procesnom pravu* student se upoznaje s općim institutom međunarodnog privatnog prava koji se, pod određenim pretpostavkama, može uvijek primijeniti u rješavanju privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem, kada je to potrebno radi zaštite domaćeg pravnog poretka, pa je općeprisutnost tog instituta ujedno važna i za daljnje pravno obrazovanje.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005., poglavlje: II.13, str. 251-267.
- Sajko, K. u: Sajko/Sikirić/Bouček/Babić/Tepeš: Izvori hrvatskog i europskog međunarodnog privatnog prava, Informator, Zagreb, 2001., str. 265.
- Dacey &
Morris The Conflict of Laws, Volume 1, 13th ed., Sweet and Maxwell, London, 2000., str. 81-106.
- Jayne, E. Nationaler ordre public und europäische Integration, (predavanje), Wien, 2000.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Watté, N. Les fonctions de l'ordre public international et les droits de l'homme, Mélanges John Kirkpatrick, Bruxelles, 2004.
- Kinsch, P. The Impact of Human Rights on the Application of Foreign Law and on the Recognition of Foreign Judgments : a Survey of the Cases decided by the European Human Rights Institutions, Essays in Memory of Peter E. Nygh, Den Haag, 2004.
- Lowenfeld, A. F. Jurisdiction, Enforcement, Public Policy and Res Judicata: the Krombach Case, Essays in Memory of Peter E. Nygh, Den Haag, 2004.
- Renfert, M. Über die Europäisierung der ordre public Klausel, Frankfurt a.M., 2003.
- Voltz, M. Menschenrechte und ordre public im internationalen Privatrecht, Frankfurt a. M. 2002.
- Föhlisch, J. Der gemeineuropäische "ordre public", Frankfurt, 1997.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.9. OSOBNI STATUT FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Pojam osobnog statuta. Osobni status. Osobni statut fizičke osobe. Državljanstvo ili prebivalište? Polipatridija. Apatridija. Izbjeglice. Osobni statut pravne osobe. Teorija osnivanja. Teorija sjedišta. Osobni statut trgovačkog društva. Hrvatsko međunarodno privatno pravo i poredbenopravna rješenja. Pravo EZ. Judikatura Europskog suda: Presude Daily Mail iz 1988., Centros 1999., Überseering 2002. i Inspire Art 2003. Prosuđivanje osobnog statuta trgovačkog društva u državi njegovog poslovnog mjesta na području EU po pravu njegova osnivanja. Donošenje pravnog akta EZ sadržanog u europskom sekundarnom pravom ili nova presuda Suda EZ? Primjena prava stvarnog sjedišta na trgovačka društva iz trećih država, osnovanih izvan EU (npr. u Republici Hrvatskoj), ako je ono određeno autonomnim mpp-om pojedine države članice EU.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Osobni statut fizičkih i pravnih osoba* stječu se opća znanja o određivanju mjerodavnog prava za pravnu i poslovnu sposobnost fizičkih i pravnih osoba prema kolizijskim pravilima hrvatskog i poredbenog mpp-a. Na eurointegracijskom putu Republike Hrvatske prema EU, važno je steći i posebna znanja o ovom pravnom problemu, ne samo zbog kretanja osoba, već i zbog mnogostrane gospodarske suradnje Hrvatske sa članicama EU. Izostanak legislativnih unifikacijskih rješenja za pitanje osobnog statuta trgovačkog društva u europskom mpp-u, izravno je povezalo (europsko) međunarodno privatno i (europsko) pravo društava. Dileme oko poveznica u poredbenom međunarodnom privatnom pravu i izostanak legislativnih unifikacijskih rješenja za pitanje osobnog statuta trgovačkog društva u europskom mpp-u, bile su poticaj za judikaturu Europskog suda. Pitanje osobnog statuta trgovačkog društva u presudi Centros dalo je pravi poticaj izučavanju utjecaja europskog na međunarodno privatno pravo. Interdisciplinarno povezivanje međunarodnog privatnog prava s pravom društava i europskim javnim pravom omogućuje pravno objašnjenje ovog temeljnog pitanja za osobna prava i gospodarske odnose i time zaokružuje programsku cjelovitost nastavnog plana na doktorskom studiju iz međunarodnog privatnog prava.

c) **Oblici provođenja nastave i način provjere znanja**

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 18 sati, što ukupno podrazumijeva 72 studentska radna sata nakon kojih su studenti stekli znanja i vještine potrebne za polaganje ispita. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava kroz usmeni ispit.

d) **Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita**

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005., str. 105-135.

Staudinger, J./
Großfeld, B. Internationales Gesellschaftsrecht, Sellier-de Gruyter Berlin, 1998.

Babić, D./
Petrović, S. Priznanje stranih trgovačkih društava u Europskoj uniji nakon presude Suda Europskih zajednica u predmetu Centros, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 2/2002., str. 349. do 384.

Bouček, V. Osobni statut trgovačkog društva u europskom međunarodnom privatnom pravu, Hrvatska pravna revija, 2/2005., str. 46-73.

e) **Popis literature koja se preporučuje kao dopunska**

Kropholler, J. Internationales Privatrecht, Mohr Siebeck Tübingen, 5. izdanje, 2004., paragraf (poglavlje) 37 i 42.

Gaudemet-Tallon, H. Nationalité, statut personnel et droits de l'homme, Festschrift für Erik Jayme, München, 2004

Rohe, M. Staatsangehörigkeit oder Lebensmittelpunkt?: Anknüpfungsgerechtigkeit im Lichte neuerer Entwicklungen, Festschrift für Dietrich Rothoef, München, 1994

Rauscher, T. Heimatlos in Europa?: Gedanken gegen eine Aufgabe des Staatsangehörigkeitsprinzips im IPR, Festschrift für Erik Jayme, München, 2004

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

**Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet**

5.10. OBITELJSKO MEĐUNARODNO PRIVATNO I MEĐUNARODNO PROCESNO PRAVO

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Hrvatsko međunarodno privatno i međunarodno procesno pravo

- I. Mjerodavno pravo
 1. Zaruke
 2. Brak
 - 2.1. Pretpostavke za sklapanje braka
 - 2.2. Oblik sklapanja braka
 - 2.3. Nevažnost braka
 - 2.4. Razvod braka
 - 2.5. Učinci braka
 3. Izvanbračna zajednica
 4. Priznavanje, utvrđivanje i osporavanja očinstva ili materinstva
 5. Pozakonjenje
 6. Odnos roditelja i djece
 7. Zakonsko uzdržavanje
 8. Posvojenje
- II. Međunarodna nadležnost
 1. Sudska nadležnost
 - 1.1. Opća nadležnost
 - 1.2. Posebna nadležnost
 - 1.2.1. Brak
 - 1.2.1.1. Sporovi o imovinskim odnosima bračnih drugova
 - 1.2.1.2. Bračni sporovi
 - 1.2.2. Priznavanje utvrđivanje i osporavanje očinstva ili materinstva
 - 1.2.3. Odnos roditelja i djece
 - 1.2.4. Zakonsko uzdržavanje
 - 1.2.5. Davanje dozvole za stupanje u brak
 2. Nadležnost upravnih tijela
 - 2.1. Posvojenje

III. Priznanje i ovrha stranih odluka

Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 o nadležnosti i priznanju i ovrši odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i ukidanju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1347/2000

1. Polje primjene
2. Nadležnost
 - 2.1. Nadležnost u bračnim predmetima
 - 2.2. Nadležnost u predmetima roditeljske odgovornosti
3. Priznanje
 - 3.1. Pojam "odluke"
 - 3.2. Postupak priznanja
 - 3.3. Zabrane sudu priznanja
 - 3.4. Razlozi za odbijanje priznanja
 - 3.4.1. Odluke u bračnim predmetima
 - 3.4.2. Odluke u predmetima roditeljske odgovornosti
4. Ovrha
 - 4.1. Postupak po zahtjevu u prvom stupnju
 - 4.2. Postupak po pravnim lijekovima u drugom stupnju
5. Ovršnost odluka o pravu na susret i druženje i odluka o povratku djeteta

Haaške konvencije o mjerodavnom pravu

1. Haaška konvencija o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja iz 1973.
2. Haaška konvencija o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju i izvršenju te o suradnji o roditeljskoj odgovornosti i mjerama dječje zaštite iz 1996.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Privatnopravne situacije s prekograničnim/međunarodnim obilježjem iz područja obiteljskog prava najčešće su situacije na koje se međunarodno privatno pravo odnosi. Ovim predmetom opća znanja iz međunarodnog privatnog prava, posebno ona stečena u okviru kolegija iz prve dvije godine Studija, Međunarodno privatno pravo – opći dio, Međunarodno privatno pravo – posebni dio, i Međunarodno građansko procesno pravo, kao i odgovarajućih predmeta iz europskoga međunarodnoga privatnoga i procesnoga prava, pupotpunjuju se posebnim znanjima o svim aspektima prava obiteljskopравnih situacija s prekograničnim/međunarodnim obilježjem. Na ovaj način studenti stječe produbljeno znanje o tom za život ljudi i obitelji vrlo važnom dijelu međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Sajko, K. Haaška konvencija o dječjoj zaštiti od 19. listopada 1996.; značajni segment budućeg hrvatskog prava? u: Novejše tendence razvoja otroškoga prava v evropskih državah – prilaganje otroškoga prava v Republici Sloveniji, Maribor, 1997, str. 39.
- Sikirić, H. Uredba Europskog Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000, u: “Europski sudski prostor”, Maribor, 2005.
- Bordaš, B. Porodičnopravni odnosi u međunarodnom privatnom pravu, Novi Sad, 1999.
- Henrich, D. Internationales Familienrecht, 2. Aufl., Frankfurt, 2000.
- Coester-Waltjen, D. “Brussel II” und das “Haager Kindesentführungsübereinkommen”, Festschrift Werner Lorenz zum 80. Geburtstag, München, p. 305.
- Duncan, V. The Hague Conference on Private International Law and its Current Programme of Work Concerning the International Protection of Children and Other Aspects of Family, Yearbook of Private International Law, Vol. II, 2000, p. 41.
- Krah, J. Das Haager Kinderschutzübereinkommen, Frankfurt, 2004.
- Kropholler, J. Das Haager Kinderschutzübereinkommen von 1996 – Wesentliche Verbesserung im Minderjährigenschutz, u: Liber Amicorum Kurt Siehr, The Hague, 2000., p. 379.
- McEleavy, P. E. The Brussels II Regulation: How the European Community has moved into Family Law, Int'l.Comp.L.Quarterly (2002), p. 883.
- Nygh, P.E. The Hague Convention on the Protection of Children, Neth.Int'l.L.Rev. (1998), No. 1, p. 1.
- Pirrung, J. Das Haager Kinderschutzübereinkommen und Verordnungsentwurf “Brüssel IIa”, Festschrift für Erik Jayme, Band I, München, 2004, p. 701.

- Schulz, A. The New Brussels II Regulation and the Hague Conventions of 1980 and 1996, *Int'l.Fam.Law*, 2004, March, p. 22
- Sumampouw, M. Parental Responsibility under Brussels II, u: *Private Law in the International Arena, From National Conflict Rules Towards Harmonization and Unification*, Liber Amicorum Kurt Siehr, The Hague, 2000, p. 729.
- Šarčević, P. Private International Law Aspects of Legally Regulated Forms of Non-Marital Cohabitation and Registered Partnerships, u: Šarčević, P. *Essays in Private International and Comparative Law*, Rijeka, 2004, s. 365.
- Verwilghen, M. Explanatory Report on the 1973 Hague Maintenance Conventions, The Hague, 1975.
- Acts and Documents of the Twelfth Session (1973) Maintenance Obligations, The Hague, 1975.
- Lagarde, P. Explanatory Report on the 1996 Hague Child Protection Convention, The Hague, 1998.
- Proceedings of the Eighteenth Session (1996), tome II, Protection of Children, The Hague, 1998.
- Beaumont, P./
McEleavy, P. The Hague Convention on International Child Abduction (Oxford, New York, 1999

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- North, P.M. Development of Rules of Private International Law in the Field of Family Law, *Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 168, 1980, I, p. 82.
- Scoles, E.F. Choice of Law in Family Property Relations, *Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 209, 1988, p. 9.
- Gaudemet-Tallon, H. La desunion du couple en droit international prive, *Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 226, 1991, I, p. 9.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.11. STVARNI STATUT

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Pojam stvarnog statuta. Povijesne napomene. Stvarni statut u hrvatskom mpp-u: opće odredbe, posebne odredbe. Opće odredbe stvarnog statuta u ZRS-u de lege lata: načelo: *lex rei sitae*, *res in transitu*, prijevozna sredstva. Stvarni statut u poredbenom pravu: opseg važenja stvarnog statuta, opća poveznica, *res in transitu*, prijevozna sredstva, ostale poveznice.

Promjenljivost statuta: završene pravne situacije, otvorene pravne situacije. Opće odredbe stvarnog statuta u hrvatskom mpp-u de lege ferenda. Potreba omekšanja poveznice *locus rei sitae*.

Primjena stranačke autonomije kao subjektivne poveznice.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Stvarni statut* stječu se opća i posebna znanja o rješavanju stvarnopravnih situacijama s međunarodnim obilježjem. To se odnosi na određivanje mjerodavnog prava za privatnopravne odnose primjenom kolizijskih normi.

Ovaj predmet neraskidivo je povezan posebice sa građanskim, trgovačkim i pomorskim i općeprometnim pravom u kojima se uređuju brojni stvarnopravni i s njima povezani drugi privatnopravni odnosi. U kontekstu stvarnih prava ovaj predmet povezan je također i sa stečajnim i ovršnim pravom kada je to pitanje važno i za njihov procesnopravni aspekt. Ovaj predmet omogućuje pravnu sintezu znanja iz građanskog, trgovačkog i pomorskog i općeprometnog prava, kao i iz stečajnog i ovršnog prava u rješavanju privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem. Ovaj predmet istodobno treba omogućiti u daljnjem pravnom obrazovanju stjecanja znanja i iz užih područja npr. trgovačkog, građanskog i stečajnog prava koja se tiču njihovog međunarodnog stvarnopravnog aspekta u kojima će vrijediti načelna ili posebna rješenja navedena u ovom predmetu.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz interakciju nastavnika i studenta, kao i kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005., poglavlje: II.4.4., str. 135-140.

Bouček, V. Opće odredbe stvarnog statuta - prinos tezama za nacrt novog hrvatskog zakona o međunarodnom privatnom pravu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 53, br. 1/2003, str. 37-73.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Kropholler, J. Internationales Privatrecht, Mohr Siebeck Tübingen, 5. izdanje, 2004., paragraf (poglavlje) 54.

Siehr, K. Das Internationale Recht der Schweiz, Schulthess Zürich, 2002., str. 177-203.

Carruthers, J.M. The Transfer of Property in the Conflict of Laws (Oxford, 2005)

Wolf, C.S. Der Begriff der wesentlich engeren Verbindung im internationalen Sachenrecht, Berlin, 2002

Kreuzer, K. La propriété mobilière en droit international privé, Recueil des cours, vol. 259, (1997)

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.12. UGOVORNI STATUT

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Uvod
 - 1.1. Izvori ugovornog statuta u hrvatskom međunarodnom privatnom pravu
 - 1.2. Izvori ugovornog statuta u europskom međunarodnom privatnom pravu
2. Određivanje ugovornog statuta
 - 2.1. Izbor prava
 - 2.2. Mjerodavno pravo u slučaju nepostojanja izbora prava
 - 2.3. Uzvrat i upućivanje na daljnje pravo
 - 2.4. Cijepanje statuta
3. Polje primjene ugovornog statuta
 - 3.1. Nastanak ugovora
 - 3.2. Materijalna valjanost
 - 3.3. Tumačenje ugovora
 - 3.4. Sadržaj ugovora, sporedni zahtjevi
 - 3.5. Ispunjenje ugovora, culpa in contrahendo
 - 3.6. Načini prestanka obveze
 - 3.7. Posljedice ništavosti ugovora
 - 3.8. Prijenos tražbine
 - 3.9. Subrogacija
 - 3.10. Dokaz
4. Izvanugovorne obveze
 - 4.1. Neosnovano obogaćenje
 - 4.2. Poslovodstvo bez naloga
5. Prisilni propisi
 - 5.1. Primjena domaćih prisilnih propisa
 - 5.2. Primjena stranih prisilnih propisa
 - 5.3. Propisi o obliku
6. Pojedine vrste ugovora
 - 6.1. Ugovor o prodaji pokretnih stvari
 - 6.2. Ugovori koji se odnose na nekretnine
 - 6.2. Ugovor o djelu i ugovor o građenju
 - 6.3. Ugovor o zastupanju
 - 6.4. Ugovor o posredovanju
 - 6.5. Ugovor o komisionu

- 6.6. Ugovor o otpremanju
- 6.7. Ugovor o zakupu pokretnih stvari
- 6.8. Ugovor o zajmu
- 6.9. Ugovor o posluži
- 6.10. Ugovor o ostavi
- 6.11. Ugovor o skladištenju
- 6.12. Ugovor o prijevozu
- 6.13. Ugovor o osiguranju
- 6.14. Ugovor o autorskom pravu
- 6.15. Ugovor o darovanju
- 6.16. Burzovni posao
- 6.17. Ugovor o samostalnim bankarskim garancijama
- 6.18. Ugovor o dokumentarnom akreditivu
- 6.19. Ugovor o prijenosu tehnologije
- 6.20. Ugovori prava trgovačkih društava
- 6.21. Neimenovani ugovori
- 7. Sporazumi o nadležnosti
 - 7.1. Sporazum o nadležnosti suda
 - 7.2. Sporazum o nadležnosti arbitražnog suda
 - 7.3. Utjecaj pravila neposredne primjene na sporazume o nadležnosti

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

U doba slobode kretanja ljudi, robe i usluga sve se više sklapaju ugovori s prekograničnim/međunarodnim obilježjem. Ovim predmetom opća znanja iz međunarodnog privatnog prava, posebno ona stečena u okviru kolegija iz prve dvije godine Studija, Međunarodno privatno pravo – opći dio, i Međunarodno privatno pravo – posebni dio, upotpunjuju se posebnim znanjima o svim aspektima prava ugovora s prekograničnim/međunarodnim obilježjem. Na ovaj način studenti stječe produbljeno znanje o tom za praksu vrlo važnom dijelu međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i pokaganje ispita
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Czernich, D./
Heiss, H. EVÜ – Das Europäische Schuldvertragsübereinkommen, Wien, 1999.
- Kassis, A. Le nouveau droit européen des contrats internationaux, 1993.
- Nygh, P. Autonomy in International Contracts, Oxford, 1999.
- Plender, R./
Wilderspin, M. The European Contract Convention : The Rome Convention on the Choice of Law for Contracts, London, 2001.
- Reithmann, C./
Martiny, D. (Eds.) Internationales Vertragsrecht, Bd. I, Bd. II, 5. Aufl., Köln, 1996.
- Vischer, F. Internationales Vertragsrecht, 2. Aufl., Bern, 2000.
- Report on the Convention on the law applicable to contractual obligations by Mario Giuliano and Paul Lagarde, OJ C 282 p. 1 1980/10/31, Internet adresa: www.europa.int.
- Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation, COM(2002)654 final of 14.1.2003, Internet adresa:
http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2002&nu_doc=654.
- Answers to the “Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation”, Internet adresa:
http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/rome_i/wai/news_summary_rome1_en.htm.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Zagreb, 2005.
- von Bar, C. Internationales Privatrecht, II Band, Besonderer Teil, München, 1991.
- von Bar, C./
Mankowski, P. Internationales Privatrecht, I Band, Allgemeine Lehren, München, 2003.
- Batiffol, H./
Lagarde, P. Droit international privé, Tome I, 8. éd., Paris, 1993 ; Tome II, 7 éd., Paris, 1983.

Collins et al. (Eds.) Dicey and Morris on The Conflict of Laws, 13th ed., Vol. I/II, London, 2000.

Kegel, G./

Schurig, K. Internationales Privatrecht, 8. Aufl., München, 2000.

Kropholler, J. Internationales Privatrecht, 5. Aufl., Tübingen, 2004.

North, P.M./

Fawcett, J.J. (Eds.) Cheshire and North's Private International Law, 13th ed., London.

Siehr, K. Das Internationale Privatrecht der Schweiz, Zürich, 2002.

Siehr, K. Internationales Privatrecht, Heidelberg, 2001.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene i pismene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.13. DELIKTNI STATUT

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Pojam deliktneog statuta. Povijesni aspekt deliktneog statuta. Polje primjene deliktneog statuta. Najčešće poveznice deliktneog statuta. Klasična poveznica *locus delicti commissi*. Načelo ubikviteta. Odredbe hrvatskog i poredbenog prava. Omekšanje klasične poveznice *locus delicti commissi*: poveznica zajedničko redovno boravište, poveznica bitno uža veza, akcesorna poveznica, poveznica stranačka autonomija. Posebne odredbe deliktneog statuta. Prijedlog Rim II uredbe o mjerodavnom pravu za izvanugovorne obveze iz 2003. Rješenja europskog sekundarnog prava i hrvatsko pravo *de lege ferenda*.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Deliktne statut* stječu se opća znanja o uređivanju privatnopravnih odnosa s međunarodnim (i prekograničnim) obilježjem i posebna znanja koja se odnose na izvanugovorne (deliktne) odnose (npr. zaštita okoliša, zaštita tržišnog natjecanja i sl.) To je ujedno i jedno od najvažnijih i najtežih pitanja u međunarodnom privatnom pravu, oko kojeg se na europskom nivou vodi završna rasprava radi unifikacije tog dijela europskog međunarodnog privatnog prava. mjerodavnog prava za privatnopravnu situaciju s međunarodnim obilježjem.

Ovaj kolegij je povezan s posebnim dijelom međunarodnog privatnog prava, kao i posebnim dijelom europskog mpp-a. Također je povezan i s drugim privatnopravnim predmetima (Građansko, Trgovačko, Radno i socijalno i Pomorsko i općeprometno pravo), kada treba rješavati pitanja izvaugovorne (deliktne) odgovornosti za štetu u tim granama prava. S pitanjima o nadležnosti u međunarodnom građanskom procesnom pravu ovaj kolegij čini, baš kao i u europskom mpp-u, jednu zaokruženu cjelinu u građanskopravnim odnosima.

Zbog toga što je komplementarno također povezan s Europskim javnim i Europskim privatnim pravom, kao i Međunarodnim pravom, kolegij *Deliktne statut* dopunjuje i zaokružuje programsku cjelovitost poslijediplomskog specijalističkog kao i doktorskog studija iz Međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava, te mu ujedno daje i određeno europsko obilježje.

U tom smislu je ovaj predmet koncipiran i pozicioniran kao edukacijska sastavnica poslijediplomskog specijalističkog studija i važan temelj za proučavanje u okviru doktorskog studija iz međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005., str. 150-156
- Bouček, V. Prijedlog uredbe Rim II iz 2003. i opće odredbe deliktneog statuta u hrvatskom Zakonu o međunarodnom privatnom pravu, Zbornik radova međunarodne znanstvene konference "Evropski sodni prostor-European Judicial Area", Maribor, 2005.
- Bouček, V. Opće odredbe deliktneog statuta u njemačkom međunarodnom privatnom pravu, Hrvatska pravna revija, br. 8/2004., str. 36-48.
- Bouček, V. Opće odredbe deliktneog statuta u engleskom međunarodnom privatnom pravu - model za novi hrvatski Zakon o međunarodnom privatnom pravu? Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu. Vol. 49, br. 5/1999, str. 615-627.
- Bouček, V. Opće odredbe deliktneog statuta - prinos tezama za nacrt novog hrvatskog zakona o međunarodnom privatnom pravu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 48, br. 1-2/1998, str. 117-148.
- Bouček, V. Hrvatski Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja iz 2003. i mjerodavno pravo za izvanugovornu odgovornost za štetu, Hrvatska pravna revija, 10/2004., str. 39. do 46.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Commission of the European Communities: Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the Law Applicable to Non-contractual Obligations ("Rome II"), Brussels, 22.7.2003, COM(2003) 427 final.

- Bouček, V. u: Sajko/Sikirić/Bouček/Babić/Tepeš,: Izvori hrvatskog i europskog međunarodnog privatnog prava, Informator, Zagreb, 2001., str. 303-310.
- Dickinson, A. "Cross-Border Torts in EC Courts - A Response to the Proposed "Rome II" Regulation" European Business Law Review (2002), str. 369-388.
- Matić, Ž. Međunarodno privatno pravo – posebni dio, Zagreb, 1982, dijelovi koji se odnose na Haške konvencije iz 1971. i 1973.
- Međunarodno privatno pravo izvanugovorne odgovornosti za štetu kod prometnih nezgoda na cestama, Zbornik PFZ (1972) 1-2, str. 27.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.14. HAAŠKE KONVENCIJE O MJERODAVNOM PRAVU I ZAŠTITI OBITELJI I DJECE

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Haaška konferencija za međunarodno privatno pravo
2. Haaške konvencije o mjerodavnom pravu, zaštiti obitelji i djece i međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske – *de lege lata*
 - 2.1. Haaška konvencija o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja iz 1961;
 - 2.2. Haaška konvencija o zakonu koji se primjenjuje na prometne nesreće iz 1971;
 - 2.3. Haaška konvencija o zakonu koji se primjenjuje u slučajevima odgovornosti proizvođača za svoje proizvode iz 1973.
 - 2.4. Haaška konvencija o građanskopravnim vidovima međunarodnog odvođenja djece iz 1980.
3. Haaške konvencije o mjerodavnom pravu, zaštiti obitelji i djece i međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske – *de lege ferenda*
 - 3.1. Haaška konvencija o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja iz 1973.
 - 3.2. Haaška konvencija o zaštiti djece i suradnji u predmetu međunarodnog usvojenja iz 1993.
 - 3.3. Haaška konvencija o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju i izvršenju te o suradnji o roditeljskoj odgovornosti i mjerama dječje zaštite iz 1996.
 - 3.4. Haaška konvencija o međunarodnoj zaštiti odraslih osoba iz 2003.

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom

Haaška konferencija za međunarodno privatno pravo je svjetska međuvladina organizacija za kodifikaciju međunarodnoga privatnoga prava. Ovim predmetom opća znanja iz međunarodnog privatnog prava, posebno ona stečena u okviru kolegija iz prve dvije godine Studija, Međunarodno privatno pravo – opći dio, i Međunarodno privatno pravo – posebni dio, upotpunjuju se posebnim znanjima proučavanjem temeljnih konvencija kojima je kodificirano međunarodno privatno pravo u izabranim pitanjima nasljednog statuta, deliktneog statuta i u pitanjima zaštite obitelji i djece.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i polaganje ispita (izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Batiffol, H. Explanatory Report on the 1961 Hague Form of Wills Convention, The Hague, 1961.
- Acts and Documents of the Ninth Session (1960), tome III, Form of wills, The Hague, 1961.
- Essen, E. Explanatory Report on the 1971 Hague Traffic Accidents Convention, The Hague, 1970.
- Acts and Documents de la Onzieme session (1968) – Accidents de la circulation routiere, The Hague, 1970.
- Reese, W.M. Explanatory Report on the 1973 Hague Products Liability Convention, The Hague, 1974.
- Acts and Documents de la Douzieme session (1973) – Responsibility du fait des produits, The Hague, 1974.
- Perez-Vera, E. Explanatory Report on the 1980 Hague Child Abduction Convention, The Hague, 1982.
- Acts and Documents de la Quatorzieme session (1980) – Child Abduction, The Hague, 1982.
- Guide to Good Practice Child Abduction Convention, Part I, Central Authority Practice, The Hague, 2003; Part II – Implementing Measures, The Hague, 2003.
- Verwilghen, M. Explanatory Report on the 1973 Hague Maintenance Conventions, The Hague, 1975.
- Acts and Documents of the Twelfth Session (1973) Maintenance Obligations, The Hague, 1975.

- Para-Aranguren, G. Explanatory Report on the 1993 Hague Intercountry Adoption Convention, The Hague, 1994.
- Proceedings of the Seventeenth Session (1993), tome II, Adoption - co-operation, The Hague, 1994.
- Lagarde, P. Explanatory Report on the 1996 Hague Child Protection Convention, The Hague, 1998.
- Proceedings of the Eighteenth Session (1996), tome II, Protection of Children, The Hague, 1998.
- Sajko, K. Haaška konvencija o dječjoj zaštiti od 19. listopada 1996.; značajni segment budućeg hrvatskog prava? u: Novejše tendence razvoja otroškog prava v evropskih državah – prilaganje otroškog prava v Republiki Sloveniji, Maribor, 1997, str. 39.
- Lagarde, P. Explanatory Report on the 2000 Hague Protection of Adults Convention, The Hague, 2003.
- Proceedings of the Special Commission of a diplomatic character (1999) – Protection of Adults, The Hague, 2003.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Matić, Ž. Međunarodno privatno pravo – Posebni dio, Zagreb, 1982, str. 70-, 85-

Međunarodno privatno pravo izvanugovorne odgovornosti za štetu kod prometnih nezgoda na cestama, Zbornik PFZ (1972) 1-2, str. 27.
- Beaumont, P.R./
McElevay, P.E. The Hague Convention on International Child Abduction, Oxford, 1999.
- Clive, E. The New Hague Convention on the Protection of Adults, Yearbook of Private International Law, Vol. II, 2000, p. 1.
- Coester-Waltjen, D. “Brussel II” und das “Haager Kindesentführungsübereinkommen”, Festschrift Werner Lorenz zum 80. Geburtstag, München, p. 305.
- Duncan, V. The Hague Conference on Private International Law and its Current Programme of Work Concerning the International Protection of Children and Other Aspects of Family, Yearbook of Private International Law, Vol. II, 2000, p. 41.

- Duncan, V. Hague Convention on the Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, *International Family Law*, July 1999, p. 31.
- Dutoit, B. *La lex loci delicti à travers le prisme des deux Conventions de La Haye sur les accidents de la circulation routière et la responsabilité du fait des produits; L'unificazione del diritto internazionale privato e processuale - Studi in memoria di Mario Giuliano*, Ed. Cedam, Padova 1989, p. 417.
- Krah, J. *Das Haager Kinderschutzübereinkommen*, Frankfurt, 2004.
- Kropholler, J. *Das Haager Kinderschutzübereinkommen von 1996 – Wesentliche Verbesserung im Minderjährigenschutz*, u: *Liber Amicorum Kurt Siehr*, The Hague, 2000., p. 379.
- Li, H. *Some Recent Developments in the Conflict of Laws of Succession; Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 224, 1990, V, p. 108-116.
- Nygh, P.E. *The Hague Convention on the Protection of Children*, *Neth.Int'l.L.Rev.* (1998), No. 1, p. 1.
- Pryles, M.C. *Tort and Related Obligations in Private International Law; Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye*, Vol. 227, 1991, II, p. 9.
- Pirrung, J. *Das Haager Kinderschutzübereinkommen und Verordnungsentwurf "Brüssel IIa"*, *Festschrift für Erik Jayme*, Band I, München, 2004, p. 701.
- Revillard, M. *La convention de la Haye sur la protection internationale des adultes et la pratique du mandat d'aptitude*, *Le droit international privé: esprit et méthodes, Mélanges en l'honneur de Paul Lagarde*, Paris, 2005, p. 725.
- Siehr, K. *Das Haager Übereinkommen über den Internationalen Schutz Erwachsener*, *RabelsZ*, 2000, 4, str. 715.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.15. HAAŠKE KONVENCIJE O SUDSKOM POSTUPKU

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Haaška konferencija za međunarodno privatno pravo
2. Haaške konvencije o sudskom postupku i međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske
 - 2.1. Haaška konvencija o građanskom sudskom postupku iz 1954.
 - 2.2. Haaška konvencija o ukidanju potrebe legalizacija stranih javnih isprava iz 1961.
 - 2.3. Haaška konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima iz 1980.
3. Haaške konvencije o sudskom postupku i međunarodno privatno pravo Republike Hrvatske – *de lege ferenda*
 - 3.1. Rad Haaške konferencije na konvenciji o nadležnosti, priznanji i izvršenju odluka u građanskim i trgovačkim predmetima.

b) Opća i posebna znanja koja se razvijaju ovim predmetom

Haaška konferencija za međunarodno privatno pravo je svjetska međuvladina organizacija za kodifikaciju međunarodnoga privatnoga prava. Ovim predmetom opća znanja iz međunarodnog privatnog prava, posebno ona stečena u okviru kolegija iz prve dvije godine Studija, Međunarodno privatno pravo – opći dio, i Međunarodno privatno procesno pravo, upotpunjuju se posebnim znanjima proučavanjem temeljnih konvencija koje se odnose na sudski postupak.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za provođenje nastave i način provjere znanja

- Actes et documents de la Neuvième session (1960) – Légalisation, The Hague, 1961.
- Loussouarn, Y. Explanatory Report on the 1961 Hague Apostille Convention, The Hague, 1961.
- Actes et documents de la Quatorzième session (1980) - Judicial co-operation, The Hague, 1983.
- Möller, G. Explanatory Report on the 1980 Hague Access to Justice Convention, The Hague, 1983.

**e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)**

- Schlosser, P. Jurisdiction and International Judicial and Administrative Co-operation, Recueil des Cours de l'Académie de droit international, 2000, t. 284, esp. pp. 218 ff.
- Schweisfurth, Th. & Blöcker, K. Zur Fortgeltung des Haager Übereinkommens über die Zivilprozeß im Verhältnis zur Bundesrepublik Jugoslawien (Serbien/Montenegro); Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax), 1996, No 1, p.9.
- Volken, P. Die internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1996, p. 36, 86, 216.
- Biscottini, G. L'efficacité des actes administratifs étrangers; Recueil des Cours de l'Académie de droit international de La Haye, Vol. 104, 1961, III, p. 635 (spéc. p. 663).
- Ristau, B. International Judicial Assistance (Civil and Commercial), International Law Institute, Georgetown University Centre, Washington, D.C., 1995 (Vol. I, Part VI).
- Sinnott, J. P. A Practical Guide to Document Authentication: Legalization of Notarized and Certified Documents; Oceana Publications Inc., 2001.
- Lobsiger, A. & Markus, A. R. Überblick zu den vier neuen Konventionen über die internationale Rechtshilfe; Schweizerische Juristen-Zeitung, 1996, p. 177 (spéc. p. 209-210).

- Soek, J. W. Recent Developments in the Field of Cautio Judicatum Solvi, Cost Free Access and Free Legal Assistance; Netherlands International Law Review, Vol. 28, 1981, p. 284.
- Volken, P. Internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schweizerisches Jahrbuch für internationales Recht, Vol. 37, 1981, p. 109. - Die internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1996, p. 228.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.16. MEĐUNARODNA NADLEŽNOST I PROCESNE SITUACIJE S EU OBILJEŽJEM

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

O ujednačavanju europskog prava. Izvori prava. Tumačenje. O Luganskoj konvenciji o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima.

Uredba Vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima od 22. prosinca 2000.: opća nadležnost, posebne nadležnosti, isključiva nadležnost i sporazum o nadležnosti. Litispencija. Uredba (EZ) 2201/2003. od 27. studenog 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000. (Bruxelles IIa uredba - BU IIa). Uredba (EZ) br. 1348/2000. od 29. svibnja 2000. o dostavi sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim predmetima u državama članicama. Uredba (EZ) br. 1206/2001. od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica na području izvođenja dokaza u građanskim i trgovačkim predmetima.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Međunarodna nadležnost i procesne situacije s EU obilježjem* stječu se opća znanja o nadležnosti, te o važnim postupovnim pitanjima (npr. litispencija) u europskom međunarodnom građanskom procesnom pravu. Također se stječu i posebna znanja vezana za takva pitanja u obiteljskom međunarodnom procesnom pravu ili u pružanju pravne pomoći.

Ovaj kolegij pripada međunarodnom privatnom pravu u širem smislu, te je kao sastavnica suvremenog međunarodnog građanskog procesnog prava povezan sa svim kolegijima u kojima se razmatraju procesnopravna pitanja kada postoji međunarodno, odnosno prekogranično obilježje. U tom smislu predmet je uže povezan s građanskim procesnim pravom kao i izvanparničnim pravom i Europskim međunarodnim građanskim procesnim pravom. Komplementarno je također jednim dijelom povezan i s Europskim pravom i time upotpunjuje programsku cjelovitost nastavnog plana na doktorskom studiju iz međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava tijekom nastave kroz interakciju nastavnika i studenta, kao i kroz usmeni ispit.

Znanje studenta se provjerava kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Sajko, K. Međunarodno privatno pravo, 4. izdanje, Narodne novine, Zagreb, 2005., poglavlja: I.4. i II.,

Vuković, Đ./

Kunštek, E. Međunarodno građansko postupovno pravo, 2. izdanje, Zgombić i partneri Zagreb, 2005., str. 34-85; 216-267.

Sajko, K. Perspektive razvoja međunarodnog privatnog prava: o Bruxellskoj i Luganskoj konvenciji o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima i kako hrvatsko pravo uskladiti s tim konvencijama, u: Hrvatsko građanskoprocenopravno uređenje i kontinentalnoeuropski pravni krug, Zagreb, 1994, str. 208-269.

Sajko, K. Uredba Europskog vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima od 22. prosinca 2000. i hrvatske partične stranke, Zbornik PFZ 3-4/2003, str. 653-670.

Sikirić, H. Uredba Europskog Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000, u: „Europski sudski prostor“, Maribor, 2005.

Briggs, A. Civil Jurisdiction and Judgments, London, 2002.

Bell, A. S. Forum Shopping and Venue in Transnational Litigation (Oxford, 2003)

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska
(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

- Von Mehren, A. T. Theory and Practice of Adjudicatory Authority in Private International Law, Recueils des Cours (2002)
- Lowenfeld, Andreas F. International Litigation and the Quest for Reasonableness, New York, 1996
- Tomljenović, V. "Pravila o mjesnoj nadležnosti u funkciji pravila o međunarodnoj nadležnosti: kada i kako?" Vladavina prava (1998), str. 93
- Tomljenović, V. "Posebna međunarodna nadležnost za izvanugovornu odgovornost za štetu", 19 Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (1991) Supplement (1998), str. 867
- Grbin, I. Nadležnost sudova u građanskim stvarima s međunarodnim elementom, Godišnjak aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse, (1995), str. 227
- Babić, D. Međunarodna nadležnost za ugovorne sporove prema čl. 5. st. 1. Uredbe 44/2001, Zbornik radova međunarodne znanstvene konferencije "Evropski sodni prostor-European Judicial Area", Maribor, 2005.
- Tepeš, N. Određivanje nadležnosti u potrošačkim sporovima u elektroničkoj trgovini - europska i hrvatska pravna rješenja, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu (2005), str. 29-78.
- Schlosser, P. Jurisdiction and International Judicial and Administrative Co-operation, Recueil des Cours de l'Académie de droit international, 2000, t. 284, str. 218 ff.
- Volken, P. Internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schweizerisches Jahrbuch für internationales Recht, Vol. 37, 1981, p. 109. - Die internationale Rechtshilfe in Zivilsachen; Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1996, p. 228.

Report by Mr. P. Jenard on the Convention of 27 September 1968 on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, OJ C 59 p. 1 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int

Report by Professor Dr Peter Schlosser on the Convention of 9 October 1978 on the Association of the Kingdom of Denmark, Ireland and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in

civil and commercial matters and to the Protocol on its interpretation by the Court of Justice, OJ C 59 p. 71 1979/5/3, Internet adresa: www.europa.int

Report by Mr. P. Jenard and Mr. G. Möller on the Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters done at Lugano on 16 September 1988, OJ C 189 p. 57 1990/7/28, Internet adresa: www.europa.int.

Praksa Europskog suda u Luksemburgu, Internet adresa: www.curia.eu.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.17. PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA I STRANIH PRAVORIJEKA

Voditelji: Prof. dr. sc. Krešimir Sajko, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

Pojam priznanja. Strana sudska odluka. Strani pravorijek. Država odluke i država priznanja. Predlagatelj priznanja i protivnik priznanja. Objekt priznanja. Opseg priznanja strane odluke. Pretpostavke za priznanje stranih odluka. Postupak priznanja stranih odluka: delibacijski postupak i incidentalno priznanje stranih odluka. Priznanje stranih odluka u hrvatskom pravu. Priznanje stranih odluka u poredbenom, posebice europskom pravu. Bruxellska konvencija iz 1968. i Bruxellska Uredba I o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrši odluka u građanskim predmetima od 22. prosinca 2000. Bruxellska Uredba I i hrvatsko pravo de lege ferenda. Newyorška konvencija o priznanju i ovrši stranih pravorijeka od 10. lipnja 1958. i hrvatski Zakon o arbitraži iz 2001.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Priznanje stranih sudskih odluka i stranih pravorijeka* stječu se opća znanja o priznanju učinaka i ovrši stranih odluka u pravnim situacijama kada je potrebno odlučiti o eksteritorijalnim učincima stranih odluka. Također se stječu i posebna znanja o priznanju i ovrši stranih odluka donesenim u posebnim postupcima (npr. stečajnom ili arbitražnom) kada o tome odlučuje hrvatski ili strani sud, posebice onaj u državi članici EU.

Ovaj kolegij pripada međunarodnom privatnom pravu u širem smislu, te je kao sastavnica suvremenog međunarodnog građanskog procesnog prava povezan sa svim kolegijima u kojima se razmatraju privatno i procesnopravna pitanja kada postoji međunarodno, odnosno prekogranično obilježje. U tom smislu predmet je uže povezan s izvanparničnim, ovršnim, stečajnim i Europskim međunarodnim građanskim procesnim pravom, a šire npr. s građanskim, trgovačkim, obiteljskim i radnim, te pomorskim pravom, sadržanim u stranoj odluci čije priznanje, odnosno priznanje i ovrha se traži. Komplementarno je također jednim dijelom povezan i s Europskim pravom i time zaokružuje programsku cjelovitost nastavnog plana na doktorskom studiju iz međunarodnog privatnog prava.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5 sati. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Vuković, Đ./

Kunštek, E. Međunarodno građansko postupovno pravo, 2. izdanje, Zgombić i partneri Zagreb, 2005., str. 415-525.

Kennett, W. A. Enforcement of Judgments in Europe (Oxford, New York, 2000).

Sajko, K. Uredba Europskog vijeća br. 44/2001. o sudskoj nadležnosti, priznanju i ovrsi odluka u građanskim i trgovačkim predmetima iz 2000., Zbornik PFZ, br. 3-4, 2003., str. 653 – 670

Sikirić, H. Uredba Europskog Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti i priznanju i ovrsi odluka u bračnim predmetima i predmetima roditeljske odgovornosti i o ukidanju Uredbe (EZ) br. 1347/2000, u: „Europski sudski prostor“, Maribor, 2005.

Kropholler, J. Europäisches Zivilprozessrecht, 7 Aufl., Heidelberg, 2002,

Briggs, A. Civil Jurisdiction and Judgments, London, 2002

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

(izbor iz literature ovisno o stranom jeziku kojim student vlada)

Grbin, I. Priznanje i izvršenje odluka stranih sudova, Informator – Zagreb, 1980.

Gaudemet-
Tallon, H.

Compétence et exécution des jugements en Europe: Règlement No 44/2001, Conventions de Bruxelles et de Lugano, 3. izd., Pariz, 2002.

Schlosser, P. EU-Zivilprozessrecht, 2. izd., München, 2003,

Geimer, R. Internationales Zivilprozeßrecht, 4. izd, 2001

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.

Poslijediplomski studij iz međunarodnog javnog i međunarodnog privatnog prava

Peti semestar
Doktorski studij
Izborni predmet

5.18. ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA U MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU

Voditelj: Prof. dr. sc. Vilim Bouček

a) Okvirni sadržaj predmeta

1. Opća pravna pitanja:
 - 1.1. Ljudska prava - glavni izvori
 - 1.2. Ljudska prava u europskom pravu: čl. 6, st. 1. i 2. i čl. 49. Ugovora o EU (Ugovor iz Maastrichta)
 - 1.3. Europska konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenog 1950.
 - 1.4. Načelo dvostruke enumeracije - opća karakteristika utjecaja na autonomno mpp
2. Posebna pravna pitanja
 - 2.1. Utjecaj ljudskih prava na kolizijske norme
 - 2.2. Utjecaj ljudskih prava na odredbe međunarodnog građanskog procesnog prava
 - 2.2.1. Ljudska prava i javni poredak
 - 2.2.2. Javni poredak u judikaturi Europskog suda
 - 2.2.3. Presuda Krombach
3. Važnost ljudskih prava za hrvatsko mpp.

b) Opća i posebna znanja koja se stječu navedenim predmetom, njegova veza s drugim predmetima studija, te njegov doprinos za daljnje pravno obrazovanje

Izučavanjem predmeta *Zaštita ljudskih prava u međunarodnom privatnom pravu* stječu se opća znanja o primjeni ljudskih prava u rješavanju privatnopravnih situacijama s međunarodnim obilježjem. To se odnosi na određivanje mjerodavnog prava primjenom kolizijskih normi, kao i na primjenu odredaba međunarodnog građanskog procesnog prava. Navedenim predmetom posebna znanja se stječu o primjeni ljudskih prava u međunarodnom građanskom procesnom pravu, odnosno u postupcima za priznanje i ovrhu stranih odluka, posebice sudskih.

Predmet neraskidivo je povezan posebice s građanskim, trgovačkim i obiteljskim pravom u kojima se uređuju brojni obvezni, nasljedni, stvarni, osobni, bračni i drugi privatnopravni odnosi. U kontekstu ljudskih prava ovaj predmet povezan je također i s građanskim procesnim i izvanparničnim procesnim pravom, kao i međunarodnim, odnosno europskim javnim i privatnim pravom, pa čak u svom najširem kontekstu, kao što potvrđuje praksa Europskog suda u Luxemburgu, i s međunarodnim kaznenim procesnim pravom. Ljudska prava se mogu potpuno razumjeti tek kada ih interdisciplinarno cjelovito objasnimo kroz aspekt svih navedenih (i nenavedenih) grana prava.

Ovaj predmet je koncipiran i pozicioniran kao edukacijska razdjelnica koja s jedne strane omogućuje pravnu sintezu znanja iz građanskog, obiteljskog, kao i iz građanskog procesnog i izvanparničnog procesnog prava u rješavanju privatnopravnih situacija s međunarodnim obilježjem, a istodobno treba omogućiti u daljnjem pravnom obrazovanju stjecanja znanja i iz užih područja međunarodnog privatnog prava (npr. primjena u postupku priznanja stranih sudskih odluka) u kojima će vrijediti načelna rješenja navedena u ovom predmetu.

c) Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi na predavanjima i konzultacijama. Predavanja se izvode u trajanju od 22,5. Uspješnim polaganjem ispita stječe se 7,5 ECTS bodova.

Konzultacije su individualne i grupne. Na individualnim konzultacijama nastavnik razgovara sa studentom o pravnoj problematici iz tog predmeta. Grupne konzultacije održavaju se kada postoji interes grupe od 4 ili više studenata i na njima se diskutiraju unaprijed dogovorene teme iz kolegija.

Znanje studenta se provjerava kroz usmeni ispit.

d) Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- Bouček, V. Utjecaj ljudskih prava kao specifične sastavnice europskog prava na međunarodno privatno pravo, Hrvatska pravna revija, br. 12/2004., str. 64. do 73.
- Engel, Ch. Ausstrahlungen der Europäischen Menschenrechtskonvention auf das Kollisionsrecht, RabelsZ, 1989., str. 3-51.
- Van Hoek, A.A.H. Case C-7/98, D. Krombach v. A. Bamberski, Judgment of the Full Court of 28 March 2000. (2000) ECR I-1395., Common Market Law Review 38 (2001), str. 1011-1027.

e) Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

- Craig, P./
De Burca, G. EU Law, Text, Cases and Materials, 3rd. ed., Oxford University Press, 2003., poglavlje 8 (General Principles I: Fundamental Rights).
- Jayme, E. Nationaler ordre public und europäische Integration, Wien, 2000.
- Voltz, M. Menschenrechte und ordre public im internationalen Privatrecht, Frankfurt a. M., 2002

Europska komisija: Mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji, Brussels, 20. travnja 2004., Kolo, 2004, br. 1, str. 116-165.

f) Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od usmene provjere znanja.

g) Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Kvaliteta i uspješnost izvedbe predmeta prate se putem anonimnih anketa studenata poslijediplomskog studija, kao i praćenjem podataka o prolaznosti na ispitu.